

Handläggare
Maria Uppström
Patricia Anton

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 22 mars 2022

Ärende 13

Underlag för budget 2023 med inriktning 2024 och 2025 för arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden godkänner underlag för budget 2023 med inriktning 2024 och 2025.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att justera ärendet omedelbart.

Innehållsförteckning

Underlag för budget 2023 med inriktning 2024 och 2025 för arbetsmarknadsnämnden.....	1
Förslag till beslut	1
Kommunfullmäktiges inriktningsmål	3
En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	3
En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	4
En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	4
Nämndens verksamhetsområde.....	5
Sammanfattande ekonomisk analys	42
Drift.....	42
Investeringar	46
Lokalförsörjningsplan	47
Sammanfattning	47
Planeringsförutsättningar	47
Bedömd hyreskostnadsutveckling	47
Samverkan	48
Kommunal verksamhet - annan än pedagogisk verksamhet.....	49
Nuläge 31 januari 2022.....	49
Lokalbehov för annan kommunal verksamhet	52
Planerade lokalförändringar för år 2023-2030 (första planeringsperioden).....	53
Planerade lokalförändringar för åren 2031-2040 (andra planeringsperioden)	53

Bilagor

Bilaga 1: 191_LFP2022 Arbetsmarknadsnämnden

Bilaga 2: AmN 2023-2025

Kommunfullmäktiges inriktningsmål

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

- Arbetsmarknadsnämnden ska anpassa utbudet av arbetsmarknadsinsatser och yrkesutbildningar med hänsyn tagen till utvecklingen på arbetsmarknaden och förändringar inom Arbetsförmedlingen.
- Arbetsmarknadsnämnden ska fortsätta utveckla en anpassad vuxenutbildning, genom exempelvis kortare språk- och yrkesutbildningar, för målgrupper långt ifrån arbetsmarknaden.
- Arbetsmarknadsnämnden ska bidra till ett brett urval av platser för feriejobbande ungdomar, bland annat genom upphandling.
- Arbetsmarknadsnämnden ska utveckla Stockholmsjobben med fokus på insatsens effektivitet och relevans för arbetsmarknaden.
- Arbetsmarknadsnämnden ska utveckla och stärka stödet till personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att säkra implementering och efterlevnad av metoder och arbetssätt som tas fram i projekt som är riktade till målgruppen.
- Arbetsmarknadsnämnden ska fortsatt utveckla sina arbetssätt för att söka upp och motivera fler till studier.
- Arbetsmarknadsnämnden ska arbeta uppsökande för att nå unga 16-19 år som omfattas av kommunens aktivitetsansvar och unga 20-29 år som varken arbetar eller studerar och erbjuda stöd mot arbete och studier. Särskilt fokus ska ligga på att nå kvinnor och unga som riskerar längre utanförskap, att det uppsökande arbetet utvecklas och utvärderas kontinuerligt baserat på hur många som nås och går vidare till studier och arbete, samt att uppsökande insatser ska finnas tillgängliga i olika delar av staden och digitalt där målgrupper finns.
- Arbetsmarknaden ska arbeta för att nå och erbjuda vägledning till kvinnor med svag ställning på arbetsmarknaden. Särskilt fokus ska läggas på utrikesfödda, kortutbildade som står utanför arbetskraften.
- Arbetsmarknadsnämnden ska bidra till stadens trygghetsarbete genom ökad närvaro i ytterstaden och fördjupad samverkan mellan Jobbtorg Stockholm och Vuxenutbildning Stockholm
- Arbetsmarknadsnämnden ska fortsätta utveckla insatser för gruppen som har lämnat kriminalitet.
- Arbetsmarknadsnämnden ska utöka möjligheterna att kombinera komvux som särskild utbildning med sfi, grundläggande eller gymnasial vuxenutbildning.
- Arbetsmarknadsnämnden ska utveckla arbetet med stöd och extra anpassningar inom vuxenutbildningen, bland annat genom stärkt studie- och yrkesvägledning och studieteknik.
- Arbetsmarknadsnämnden ska utveckla den grundläggande digitala kompetensen hos aspiranter, studerande och medarbetare och utveckla nya digitala redskap som

underlättar lärande och kontakter med kommuner och myndigheter.

- Arbetsmarknadsnämnden ska genom Welcome House och Etableringscentrum i samverkan med Arbetsförmedlingen, Region Stockholm och andra relevanta aktörer ge ett sammanhållet och individanpassat stöd till nyanlända, som leder till hållbar etablering på arbetsmarknaden och i samhället.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

- Arbetsmarknadsnämnden ska arbeta för ett stärkt samarbete med arbetsgivare och för att öka företagens möjligheter att bidra till social hållbar utveckling och integration, genom bland annat Integrationspakten och samverkan med Stockholms Business Region (SBR).
- Arbetsmarknadsnämnden ska möjliggöra för företag och organisationer att engagera sig i nämndens uppdrag och bidra med både kunskaper i nämndens utveckling av insatser och utbildningar samt med praktik- och arbetstillfällen. Jobbpartner fortsätter att vara ett viktigt verktyg i detta arbete.
- Arbetsmarknadsnämnden ska arbeta för bättre matchning och bättre följsamhet i nämndens insatser utifrån arbetsmarknadens behov, med stöd i tillväxt- och arbetsmarknadsanalyser som tas fram i samarbete med SBR.
- Arbetsmarknadsnämnden ska stärka sitt samarbete med stadens upphandlade leverantörer, som ska uppfylla krav på sysselsättning, för att fler inom nämndens verksamheter ska kunna få en anställning.
- Arbetsmarknadsnämnden ska utveckla samverkan med branscher och arbetsgivare kring utbildning, för att säkerställa en hållbar ställning på arbetsmarknaden för den enskilde, och möta arbetsmarknadens efterfrågan på kompetens.
- Arbetsmarknadsnämnden ska anpassa kursinnehåll till arbetsmarknadens och arbetsgivares behov, däribland digitala komponenter i befintligt utbud.
- Arbetsmarknadsnämnden ska utveckla samverkan med branscher för att öka söktrycket till bristyrkesutbildningar med få sökanden.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

- Arbetsmarknadsnämnden ska bidra till minskade kostnader för staden genom att fortsätta möjliggöra för stockholmare att gå från bidrag till utbildning, arbete och egen försörjning.
- Arbetsmarknadsnämnden ska stärka sin innovationsförmåga genom upphandling, digitalisering och utvecklingsprojekt.
- Arbetsmarknadsnämnden ska fortsatt bevaka möjligheterna att använda europeiska socialfonden och andra externa finansieringskällor för att stärka nämndens utvecklingsarbete inom olika områden.
- Kompetensutveckling ska ske inom digitalisering.
- Arbetsmarknadsnämnden ska anpassa det systematiska arbetsmiljöarbetet till arbetslivets nya utmaningar och kompetensen ska öka gällande friskfaktorer.

Nämndens verksamhetsområde

2.1 Trender och omvärld

Utvecklingen på den svenska arbetsmarknaden har under de senaste åren till stor del påverkats av coronapandemins effekter på ekonomin. Pandemin har synliggjort och fördjupat redan existerande ekonomisk och social ojämlikhet.

Trots sysselsättningsuppgången efter pandemins första fas och återgången till mer normala arbetslöshetssiffror fortsätter Sverige att befinna sig i en lågkonjunktur. Stockholmsregionen drabbades initialt mycket hårt av krisen med en kraftigt stigande arbetslöshet som följd, men har återhämtat sig relativt bra tack vare regionens dynamiska arbetsmarknad där branscherna lyckats anpassa sig utifrån de rådande förutsättningarna. Arbetslösheten i Stockholms län var i december 2021 omkring 6,6 procent, vilket är strax över nivåerna innan pandemin.

Personer med kort utbildning och svag ställning på arbetsmarknaden har identifierats som särskilt utsatta grupper i behov av förstärkt stöd. För unga som inte klarat sin utbildning under pandemin finns det risk för psykisk ohälsa, försvagade jobbchanser och även försämrade livsinkomster som följd. Forskning visar på att unga vars introduktion till arbetslivet förskjuts på grund av brist på jobb under en ekonomisk nedgång riskerar att hamna utanför arbetsmarknaden under en längre tid även när ekonomin vänder.

Tudelningen på arbetsmarknaden har under pandemin blivit allt tydligare. Även om återhämtningen av ekonomin har stärkts, framför allt inom de branscher som varit särskilt drabbade av pandemin såsom kultur-, hotell- och restaurangbranscherna, och det noteras en minskning av arbetslösheten, fortsätter långtidsarbetslösheten att öka.

Utvecklingen framåt framstår som svårbedömd och osäker. Förutsättningarna i omvärlden förändras snabbt och påskyndar den strukturomvandling som pågår på arbetsmarknaden. För arbetsmarknadsförvaltningen innebär detta osäkra läge stora utmaningar i att ställa om och anpassa verksamheten utifrån nya krav och förväntningar och samtidigt en möjlighet att tänka nytt och introducera nya arbetssätt, något som både Jobbtorg Stockholm och Vuxenutbildning Stockholm visat goda exempel på de senaste åren.

Trygghetsfrågan har fått ett ökat fokus och stadens förvaltningar har de senaste åren fått ett allt tydligare ansvar i att motverka kriminalitet och att arbeta med unga och unga vuxna som befinner sig i riskzonen för eller i kriminalitet.

2.1.1 Arbetsmarknadens strukturomvandling

Den svenska arbetsmarknaden är i ständig rörelse och förändras i snabb takt. Den pågående strukturomvandlingen har på flera håll lett till obalans i kompetensförsörjningen. Många branscher efterfrågar utbildad arbetskraft och det finns en stor brist på yrkeskompetens på gymnasial nivå. Under pandemin har branscherna visat på stora möjligheter att ställa om och förändra tidigare affärsmodeller och arbetssätt.

Den främsta förändringen de senaste två åren har dock handlat om nya tekniker och digitaliseringen som tagit stora steg framåt vilket också bidrar till att öka tempot i omvandlingen. Behovet av att mötas distanseringen till trots har gett upphov till nya lösningar

och innovationer inom de flesta branscher. Detta gäller nästan hela arbetsmarknaden där stora delar av arbetskraften kommer vara i behov av kompetensutveckling eller kompetenshöjande insatser. Det har länge funnits en uppfattning om att det är avancerad digital kompetens och spetskompetens som kommer växa mest i efterfrågan framöver. Mycket tyder på att även grundläggande digitala kompetensen kommer eftertraktas hos arbetsgivarna framöver.

Det finns idag ett glapp mellan de yrken och branscher som förväntas efterfråga kompetens framöver och vilka utbildningar som lockar studerande. Yrkesutbildningsplatser inom flera yrkesområden med goda arbetsmöjligheter står idag tomma. Det handlar t.ex. om utbildningar ”bygg och anläggning”, ”data/it”, ”installation, drift och underhåll”, ”teknik och naturvetenskap” och ”naturbruk”. Här behöver studievägledare och utbildningsanordnare inom vuxenutbildningen, i nära samverkan med branscher, tänka nytt för att öka kunskapen om yrken och öka attraktiviteten för utbildningar inom dessa områden.

En annan pågående och allt mer påtaglig strukturomvandling av arbetsmarknaden handlar om behovet av gröna kompetenser. För att klara de högt ställda klimatmålen och den omställning av produktion, tjänster och transporter som vårt samhälle står inför krävs kompetens. Arbetsmarknads- och utbildningssystemet kommer att bli centrala möjliggörare – och kanske även föregångare – i omställningen. Arbetsmarknadsförvaltningen spelar här en nyckelroll, inte minst mot bakgrund av stadens egna mål – 2030 ska Stockholms stad som organisation vara fossilfri och 2040 ska inga fossila bränslen användas inom stadens geografiska gräns.

2.1.2 Långtidsarbetslösheten

Långtidsarbetslöshet (sammanhängande arbetslöshet som varat i minst 12 månader) är ett stort problem på svensk arbetsmarknad och har ökat de senaste åren. En utveckling som ytterligare förstärkts under pandemin. Sedan pandemin startade har antalet långtidsarbetslösa i riket ökat från omkring 155 000 till 178 000 (89 600 kvinnor, 89 400 män). Statistik från Arbetsförmedlingen visar också att antalet som varit arbetslösa i över 18 månader har ökat under 2021 jämfört med 2020. I Stockholms stad har antalet ökat från 12 600 till 17 700 personer (8 880 kvinnor, 8 850 män). Andelen långtidsarbetslösa av den totala mängden arbetslösa har ökat från strax under 40 procent till över 50 procent. För den enskilde innebär en längre tid utan arbete ofta försämrade möjligheter att få ett arbete. Ens utbildning, erfarenheter och professionella nätverk tappar i värde. Dessutom kan en utdragen period av arbetslöshet minska motivationen att söka jobb.

Arbetsförmedlingen har identifierat grupper med en förhöjd risk att hamna i långtidsarbetslöshet, vilka benämns som arbetslösa med svag konkurrensförmåga. Till dessa räknas kvinnor och män som saknar gymnasial utbildning, personer födda utanför Europa, personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och arbetslösa 55 år och äldre. Dessa grupper utgör i stor utsträckning även arbetsmarknadsnämndens målgrupper.

Förvärvsfrekvensen och sysselsättningen i Stockholms län är högre än för genomsnittet i riket även om det inom staden finns stora skillnader i hur stor andel av befolkning som arbetar. Arbetslösheten i stadens stadsdelsområden visar på de stora skillnader som råder i Stockholm. I stadsdelsområden som Kungsholmen, Hägersten-Älvsjö och Bromma var arbetslösheten i december 2021 under 3 procent. Högst är arbetslösheten i Skärholmen och Spånga-Tensta

med ca 10,5 procent och Rinkeby-Kista med ca 13 procent. På länsnivå minskade sysselsättningen under det initiala skedet av pandemin 2020, men stabiliserades något under slutet av 2020 och en fortsatt stabilisering har skett under 2021.

Sysselsättningstalen för män är högre än för kvinnor. Den svenska arbetsmarknaden är dessutom könssegregerad vilket leder till dåligt utnyttjande av arbetskraftens totala kompetens. Staden har genom grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildningen en utmaning i att informera och uppmuntra icke könsstereotypa val.

2.1.3 Arbetsförmedlingens förändrade uppdrag

Arbetsförmedlingens pågående reformering beräknas vara fullt genomförd i slutet av 2022. Fram till dess pågår en omfattande förändringsprocess som bedöms ha påverkan på former och förutsättningar för samverkan mellan myndigheten och staden. Omstrukturering kan även komma att påverka de insatser som myndigheten erbjuder och vilka målgrupper som prioriteras för olika insatser i framtiden.

Arbetsmarknadsnämndens inriktning är att utifrån förändrade förutsättningar och rådande läge verka för att utveckla samverkansformer både med Arbetsförmedlingen och dess leverantörer. Syftet är att säkerställa att det finns insatser och stöd för stadens målgrupper, att så många som möjligt i relevanta målgrupper skrivs in på Arbetsförmedlingen, att fler arbetssökande börjar studera inom reguljär utbildning samt att det finns en strukturerad arbetsgivarsamverkan.

I september 2021 infördes matchningstjänsten Rusta och matcha i Stockholm. Det är inte helt säkert i vilken omfattning stadens målgrupper kommer att omfattas av dessa nya matchningstjänster då målgruppen kan förändras över tid. Detta leder till osäkerhet kring hur Jobbtorg Stockholms verksamhet kommer att påverkas och/eller vilket utvecklingsbehov som finns i förhållande till Arbetsförmedlingen. Ytterligare faktorer är inverkan på efterfrågan av studie- och yrkesvägledning och av vuxenutbildning. Leverantörerna förväntas ha ett stort intresse av ingångar till staden som arbetsgivare vilket bedöms leda till en ökad efterfrågan på arbetsplatser för praktik och anställningar.

I samband med vårpropositionen väntas regeringen förtydliga kommunernas roll inom arbetsmarknadsområdet och i förhållande till Arbetsförmedlingens reformering. Förvaltningen bevakar förändringarna inom arbetsmarknadspolitiken och analyserar kontinuerligt konsekvenserna för stadens verksamheter.

2.1.4 Demografi

Under 2010-talet ökade befolkningen i arbetsför ålder relativt snabbt. De kommande åren beräknas ökningen av befolkningen i arbetsför ålder vara lägre än det demografiska trycket varje år, vilket innebär risk för brist på både finansiering och arbetskraft. Utvecklingen pekar mot att det kommer bli ännu svårare att för offentlig sektor, liksom hela näringslivet, att få arbetskraften att räcka till. Att öka sysselsättningen bland kvinnor och män som står långt från arbetsmarknaden är ett sätt att möta utmaningen. Nya och innovativa arbetssätt, tillgängliga resurser och medarbetarnas kompetens behöver även tillvaratas på bästa möjliga sätt. Den grupp som ökar snabbast de närmaste tio åren, även i antal räknat, är personer över 80 år. Detta kommer att öka behovet av vård- och omsorgsutbildad personal inom äldreomsorgen ytterligare och troligen behoven av utbildningsplatser inom vård och omsorg.

2.1.5 Vuxenutbildningens förmåga att möta omställningsbehov

Coronapandemin har lett till ökade förväntningar på att vuxenutbildningen ska spela en roll för individens möjlighet att omskola sig och byta yrke, kompetensförsörjningen till arbetslivet och nyanländas etablering. Mycket talar för att fler personer kommer att studera inom vuxenutbildningen de kommande åren, inte minst på grund av att det fortfarande är många elever som lämnar gymnasieskolan utan en examen. Vidare finns en stor grupp nyanlända eller utlandsfödda som behöver komplettera sin utbildning eller omskola sig. Det finns även ett flertal bristyrken där behovet av yrkesutbildade på gymnasial nivå är och framöver kommer vara stort. Komvux tydligare roll för att lösa kompetensförsörjningen förutsätter samtidigt en nära samverkan med branscher och arbetsgivare. Ett helt nytt parallellt offentligt studiestöd – omställningsstudiestöd – kommer troligen att träda i kraft i juni 2022. Stödet syftar till att förbättra förutsättningarna för vuxna i arbetslivet att finansiera studier som stärker deras framtida ställning på arbetsmarknaden med beaktande av arbetsmarknadens behov. En utveckling som skett de senaste åren är, p.g.a. förändringar inom migration, att antalet elever inom sfi sjunker. Händelseutvecklingen i Ukraina kan komma att förändra detta, men utifrån dagens prognoser väntas migrationen fortsatt minska. Det finns även en koppling mellan volymerna inom sfi och grundläggande vuxenutbildning, då 95% av eleverna inom grundläggande vuxenutbildning är utlandsfödda och det största ämnet Svenska som andraspråk, SVA.

Undervisning och vägledning via distans

Distansundervisning ökade stadigt under pandemin och omfattar nu cirka hälften av kursdeltagarna. En förklaring till ökningen är att klassrumsundervisningen (den andra undervisningsformen inom komvux) övergick i fjärrundervisningen under pandemin. Fjärrundervisning är undervisning i realtid när lärare och elever möts över en videolänk, men inte sitter i samma rum. Distansundervisning innebär i stor utsträckning självständigt arbete och färre möten med lärare än fjärrundervisning. Distansundervisning har på många sätt fungerat bra inom komvux och resultaten inom vissa utbildningsformer är goda. Nationella studier pekar samtidigt mot att störst kunskapsstapp skett i svenska för invandrare (sfi) och distansundervisningen uppges fungerat sämst för elever inom sfi, där det tar längre tid att göra progression. För att kunna ta igen kunskapsstappen är det av vikt att fortsatt arbeta med stöd på olika sätt. Intresset för distansundervisning har stigit stort under pandemin och är troligen en

trend som kommer att fortsätta påverka vuxenutbildningen där vuxnas behov av flexibilitet och tillgänglighet är en central faktor. Distansundervisning är dock en form som inte passar alla målgrupper i synnerhet inte de som kan vara i behov av mycket stöd. Under pandemin har även studie- och yrkesvägledningen vid vuxenutbildningscentrum getts via främst digitala möten. Det finns en efterfrågan hos målgruppen att fortsätta få vägledning på distans, samtidigt som det ska finnas vägledning på plats för de som önskar.

2.1.6 Nyanlända

Antalet nyanlända i Sverige har de senaste åren minskat beroende på framförallt ny lagstiftning på migrationsområdet samt förändringar i vår omvärld, som gjort det svårare att ta sig till Sverige. I Migrationsverkets senaste rapport till regeringen från oktober 2021 skrev myndigheten ner prognosen för hur många människor som väntas söka skydd i Sverige under 2022. Prognosen omfattar dock inte eventuella konsekvenser av kriget i Ukraina.

I januari 2022 var 2 341 nyanlända mellan 16-64 år folkbokförda i Stockholms stad inskrivna på Arbetsförmedlingen, varav 902 deltog i etableringsprogrammet. Det är en minskning jämfört med motsvarande period föregående år (se tabell).

Stockholms stad	Januari 2022	Januari 2021
Antal nyanlända inom Arbetsförmedlingens verksamhet (36 månader från uppehålls- och arbetstillstånd)	2 341	3 138
varav inom etableringsprogram/ etableringsuppdrag (24 månader av de 36 månaderna)	902	1 240

Inför 2022 är Länsstyrelsens skattning att Stockholms stad ska ta emot omkring 644 nyanlända på anvisning enligt bosättningslagen. Händelseutvecklingen i Ukraina kan komma att förändra detta. Därutöver beräknas även staden ta emot omkring 300 nyanlända personer med uppehållstillstånd som på egen hand ordnat bostad. Vidare väntas direktinresta anhöriga till nyanlända personer att bosätta sig på egen hand, så kallad självbosättning.

Antalet kvotflyktingar har ökat i Stockholms län de senaste åren och det har varit en stor utmaning att snabbt skapa tillräckliga bostadslösningar och utveckla arbetssätt för mottagandet. Majoriteten av de anvisade nyanlända till Stockholms stad år 2022 beräknas vara kvotflyktingar. Denna grupp behöver ofta mer stöd i mottagandet än nyanlända som har befunnit sig i Sverige ett tag under asylprocessen. Vilka konsekvenser den större andelen kvotflyktingar får för staden och för förvaltningens verksamheter är viktigt att fortsatt följa.

I den rapport som Länsstyrelsen tog fram 2020 om bosättningslagen och nyanländas boendesituation i Stockholms län identifieras en stor variation i kommuners arbetssätt och boendelösningar i mottagandet av nyanlända genom anvisning. Bostadssituationen och utmaningarna på länets bostadsmarknad är dock större än frågan om enbart nyanländas bosättning och något som påverkar många, däribland unga vuxna och hushåll med låga inkomster. I många fall främjar dock inte de erbjudna boendelösningarna i länet de nyanländas etablering och integration i samhället. Rapporten pekar på behovet av att se boendesituationen som en viktig del av integrationen och på dess betydelse för att främja

social hållbarhet.

Med syfte att bryta segregationen ges utredningen Ett ordnat initialt mottagande av asylsökande (dir. 2021:71) ett tilläggsdirektiv om att avskaffa EBO-lagstiftningen (rätt för asylsökande att bosätta sig i eget boende med bibehållen dagpenning). Utredningen ska vara klar under hösten 2022. Hur ett avskaffande av EBO-lagstiftningen skulle påverka Stockholms mottagande av nyanlända återstår att se.

2.1.7 Utvecklingen vad gäller försörjningsstöd

Efter att under de senaste åren legat på en historiskt låg nivå började antalet hushåll som uppstår ekonomiskt bistånd i Stockholms stad att öka under 2020. Orsaken var den ökade arbetslösheten och försämrade konjunkturen i spåren av pandemin. Siffror för december 2021 visar dock att antalet biståndshushåll har minskat med 5,5 procent under det senaste året; summan för det totala biståndet har minskat med 1,1 procent och medelbidraget ökat med 4,6 procent jämfört med december 2020. Både antalet och andelen personer som har ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet har minskat i staden det senaste året. I december 2021 hade antalet sjunkit med cirka 10 procent jämfört med december 2020. För andelen noteras en minskning med cirka 2 procentenheter, från cirka 47 procent i december 2020 till cirka 45 procent i december 2021.

2.1.8 Arbete mot våldsbejakande extremism

Våldsbejakande extremistiska rörelser ökar sin närvaro i det offentliga rummet, inte minst på grund av att globalisering och digitalisering ökar möjligheterna för att sprida propaganda, konspirationsteorier och desinformation.

Kompetensen kring att upptäcka tecken på radikalering och förekomst av våldsbejakande extremism ökar i staden, men fortsatt utbildning kring fenomen och miljöer krävs. Kopplingen mellan våldsbejakande extremism och otillåten påverkan bör också uppmärksammas, i syfte att säkerställa att det finns kunskap bland personalen om metoder som används för att otillåtet påverka kommunala uppdrag och en beredskap för att hantera eventuella sådana försök. Den rådande och polariserade samhällsutvecklingen tillsammans med en ökad spridning av våldsbejakande propaganda har bidragit till att den högerextremistiska rörelsen successivt vuxit under de senaste åren. Säkerhetspolisen bedömer därmed att attentatshotet från miljön även fortsättningsvis kommer att vara aktuellt. Med anledning av detta tas en stadsövergripande fördjupningsutbildning fram under 2022, i syfte att ge stöd kring att identifiera förekomst av högerextremism. Det finns också anledning att anta att pandemin har ökat risken för radikalering av isolerade individer som dras in i extrema miljöer som en konsekvens av exempelvis arbetslöshet och avsaknad av tillhörighet. Detta sammantaget innebär att arbetsmarknadsnämnden behöver intensifiera sitt arbete mot våldsbejakande extremism under planperioden, genom att både ha en beredskap för att hantera eventuella försök från våldsbejakande extremistiska miljöer att påverka verksamheten och fortsätta att arbeta förebyggande, genom exempelvis uppsökande verksamhet och utökad närvaro i ytterstaden.

2.1.9 Verksamhetsutveckling genom EU:s program och fonder

Arbetsmarknadsnämnden har under den gångna programperioden drivit och medverkat i ett flertal projekt delfinansierade av Europeiska Socialfonden (ESF). Regeringen har föreslagit nationellt socialfondsprogram för programperiod 2021-2027, ESF+. Programmet omfattar cirka 700 miljoner euro, och regeringen föreslår bland annat att medel ska riktas mot insatser som ska bidra till sysselsättning och främja ett livslångt lärande. Förslaget överlämnades till EU-kommissioner i december och kommissionen har tre månader på sig att inkomma med synpunkter.

ESF kommer i den nya programperioden att slås ihop med Fead – fonden, som är en fond för europeiskt bistånd för dem som har det sämst ställt, samt YEI - Youth Employment Initiative, till ett nytt program som får namnet ESF+.

I det nya programförslaget föreslår regeringen insatser som förstärker och utvecklar den nationella arbetsmarknadspolitiken, förbättrar tillgång till sysselsättning, ökar och bibehåller anställningsbarhet och bidrar till en bättre kompetensförsörjning, främjar livslångt lärande, ger unga som varken arbetar eller studerar bättre möjligheter att etablera sig i arbets- och samhällslivet, främjar integration av nyanlända, främjar social inkludering och insatser för de som har det sämst ställt, inklusive insatser som motverkar barnfattigdom. ESF+ kommer också att kopplas tydligare till EU:s stadga om grundläggande rättigheter som omfattar alla de personliga, medborgerliga, politiska, ekonomiska och sociala rättigheter som människor i EU har.

Medel från Europeiska fonder och program särskilt den europeiska Socialfonden är en viktig finansieringskälla för nämndens strategiska utvecklingsarbete och kommer att fortsätta vara det under den nya programperioden. Den första utlysningen för ESF+ är beräknad till våren 2022.

2.1.10 Agenda 2030

Stockholms stad ska vara ledande i genomförandet av Agenda 2030.

Arbetsmarknadsnämnden har ett särskilt målansvar för tre av hållbarhetsmålen. Utmaningar i förhållande till hållbarhetsmålen är en del av förvaltningens löpande analys och planering. Utifrån omvärlds- och verksamhetsanalyser ser nämnden följande utmaningar i relation till hållbarhetsmålen:

Mål 1 Ingen fattigdom Den främsta utmaningen i förhållande till målet om ingen fattigdom utifrån arbetsmarknadsnämndens ansvarsområden är den höga långtidsarbetslösheten och tudelningen på arbetsmarknaden. Återhämtningen på arbetsmarknaden kommer inte alla till del och vissa grupper med svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden riskerar ett långvarigt utanförskap från arbetsmarknaden vilket också kan leda till ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd. En utmaning som också förstärkts under pandemin är de stora skillnaderna inom staden vad gäller till exempel arbetslöshet, förvärvsarbete och behov av ekonomiskt bistånd.

Mål 4 God utbildning för alla Befolkningen i Stockholm har generellt en hög utbildningsnivå. Men personer som inte har fullföljt gymnasiet har betydande svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden och få en trygg anställning. Det finns ett stort behov av att nå och motivera fler till studier samt anpassa utbildningar och erbjuda stöd för att fler ska fullfölja studier.

Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt Återhämtningen på arbetsmarknaden är stark och det finns rekordstora anställningsplaner. Samtidigt finns en ökad brist på arbetskraft med efterfrågade kompetenser. Gymnasial yrkesutbildning är den utbildningsbakgrund som flest företag efterfrågar vid rekrytering. I förhållande till målet finns utmaningar med att tillväxten i vissa sektorer hämmas av brist på arbetskraft, samtidigt som stora grupper förblir långtidsarbetslösa eftersom de saknar den kompetens som arbetsgivare söker.

Målen om **minskad ojämlikhet** och **jämställdhet** är också särskilt prioriterade för förvaltningen. Genom att arbeta med jämlikhet och jämställdhet kan en bättre måluppfyllelse för övriga hållbarhetsmål nås.

2.1.11 SOU och utredningar

Förslag till lagstiftning

Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag (SOU 2020:47)

Utredningen föreslår att en ny socialtjänstlag ska ersätta nuvarande lag och få karaktären av ramlag. Utredningens främsta förslag handlar om ett större fokus på förebyggande insatser och en lättillgänglig socialtjänst, övergripande planering av insatser, en kunskapsbaserad socialtjänst och möjligheten att tillhandahålla insatser utan föregående behovsprövning. Utredningens förslag ger ett välkommet handlingsutrymme och lagstöd för att i högre utsträckning arbeta med bland annat uppsökande verksamhet och andra förebyggande insatser. Inledningsvis och under en övergångsperiod skulle detta kunna leda till ökade kostnader inom vissa områden, vilket är viktigt att betona även om förslagen på sikt förväntas minska kostnaderna. Den nya socialtjänstlagen planeras att träda i kraft under planperioden.

Ett nytt offentligt omställningsstudiestöd

Regeringen har föreslagit att ett nytt offentligt omställningsstudiestöd ska införas, som en del i att reformera arbetsmarknaden. Syftet med det nya studiestödet är att genom utbildning stärka arbetstagares ställning på arbetsmarknaden och göra det lättare att ställa om i arbetslivet. Lagändringarna föreslås träda ikraft den 30 juni 2022.

Ett utökat skydd mot diskriminering, SOU 2021:94

Utredningen har haft tre deluppdrag. Det första uppdraget handlar om att ta ställning till om det behövs åtgärder för att stärka skyddet mot diskriminering i de fall där det saknas en identifierbar skadelidande, den andra delen av uppdraget innebär att föreslå hur skyddet mot diskriminering i offentlig verksamhet kan ändras för att det ska bli ett så heltäckande skydd som möjligt. Slutligen har utredningen därutöver haft uppdraget att överväga om skyddet mot trakasserier, sexuella trakasserier och hot avseende arbetstagare, och med arbetstagare jämställda personer, behöver utvidgas. Utrednings slutbetänkande lämnades över den 1 december 2021.

Kommuner som utförare av tjänster åt Arbetsförmedlingen – en analys av de rättsliga förutsättningarna, SOU 2020:41

Utredningen har enligt direktiven analyserat och bedömt om det är tillåtet för kommuner att leverera arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av och med ersättning från Arbetsförmedlingen inom nuvarande regelverk, d.v.s. lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV) eller lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). Utredningen har också bedömt om det är tillåtet att kommuner – utom dessa två lagar – tillhandahåller arbetsmarknadspolitiska insatser under en avgränsad tid om tillhandahållandet annars är otillräckligt. Utrednings slutbetänkande lämnades över den 26 juni 2020 och har senare remitterats.

En moderniserad arbetsrätt, SOU 2020:30

Utredningen har haft i uppdrag att utarbeta författningsförslag om tydligt utökade undantag från turordningsreglerna samt om ett stärkt ansvar för arbetsgivaren för arbetstagarnaskompetensutveckling och omställningsförmåga inom ramen för anställningen. Utrednings slutbetänkande lämnades över den 1 juni 2020 och har senare remitterats.

Utöver nämnda utredningar har nyligen, eller kommer i närtid, ett flertal utredningar, att presenteras som propositioner som innebär att det kan komma många nya lagkrav eller skolförfattningar som kan påverka både vuxenutbildningens organisation och utbildningarnas innehåll. Exempel på utredningar som redovisats och som ska eller kan komma att implementeras som berör komvux är t.ex. Ämnesbetygsutredningen, Valideringsdelegationen, Planering och dimensionering av gymnasial yrkesutbildning samt Stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk. Diskussionerna kring en bidragsreform och en ny sjukförsäkring är andra frågor som under de kommande åren lär påverka arbetsmarknadsnämndens verksamheter.

Aktuella utredningar

Utredningen om ett statligt huvudmannaskap för skolan. U 2020:07

Regeringen har gett en särskild utredare i uppdrag att ta fram ett beslutsunderlag som kan skapa förutsättningar för ett statligt huvudmannaskap för skolan. Utredningen ska omfatta samtliga skolformer utom förskolan och den kommunala vuxenutbildningen. Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2022.

Sfi-peng till utbildningsanordnare, U 2020:08

En särskild utredare ska föreslå hur en ersättning till utbildningsanordnare för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) som baseras på uppnådda språkresultat, en s.k. sfi-peng, kan utformas. Syftet med en sådan ersättning ska vara att stimulera och ge utbildningsanordnare stärkta incitament att verka för en större måluppfyllelse för eleverna, så att resultaten och genomströmningen i sfi förbättras. Uppdraget har förlängts och ska redovisas senast den 31 mars 2022.

Fler unga ska nå målen med sin gymnasieutbildning, antingen i gymnasieskolan eller i kommunal vuxenutbildning (komvux). U 2021:01

En särskild utredare ska föreslå åtgärder för att fler unga ska nå målen med sin gymnasieutbildning, antingen i gymnasieskolan eller i kommunal vuxenutbildning (komvux). Möjligheterna till enklare övergångar mellan gymnasieskola och komvux ska utredas vid sidan av andra åtgärder för att få fler unga att nå målen med en utbildning i gymnasieskolan. Åtgärderna ska syfta till att förbättra ungas möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden eller studera vidare. Utredningstiden har förlängts och uppdraget ska redovisas senast den 1 juni 2022.

Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar, U 2021:03

En särskild utredare ska föreslå de förändringar som krävs i yrkeshögskolans regelverk för att säkerställa den växande utbildningsformens effektiva funktion även för framtiden. Syftet med utredningen är att förtydliga yrkeshögskolans roll i utbildningssystemet och att skapa förutsättningar för att yrkeshögskolan ska kunna fortsätta att utvecklas med bibehållen kvalitet. Uppdraget ska redovisas senast den 15 juni 2023.

Ett ordnat initialt mottagande av asylsökande, U 2021:71

En särskild utredare ska föreslå hur en skyldighet kan utformas för att asylsökande, ensamkommande barn exkluderade, under den första tiden i Sverige ska bo på ett så kallat mottagningscentrum (anläggningsboende, ABO). Idag har asylsökande möjlighet att välja ett eget boende (EBO) från första tiden. Syftet är att mottagandet ska vara mindre geografiskt koncentrerat än idag. I utredningen ingår även att utreda möjligheten att lagstadga skyldighet att delta i samhällsintroduktion. Ett delbetänkande ska lämnas senast den 30 maj 2022. Uppdraget ska slutredovisas senast den 16 februari 2023.

2.2 Förvaltningsövergripande områden

2.2.1 Ökat stöd till unga

Unga är en av de grupper som har drabbats hårdast under pandemin. I december 2019 låg ungdomsarbetslösheten i Stockholm enligt stadens statistik på strax under 4 procent och ökade sedan kraftigt under 2020 till som högst 10 procent för att sedan under 2021 sjunka ner till strax under 6 procent. Det finns stora skillnader över staden och i några stadsdelsområden har nedgången inte varit lika kraftig. Högst är ungdomsarbetslösheten i Rinkeby-Kista (12 procent), men även Spånga-Tensta, Skärholmen och Hässelby-Vällingby ligger högt och i dessa stadsdelar har andelen arbetslösa ungdomar slutat sjunka eller till och med ökat något under de sista månaderna 2021.

Samtliga unga utanför arbete och studier (UVAS) fångas inte upp av arbetslöshetsstatistiken och trots relativt låga arbetslöshetsprocent fanns redan innan pandemin en stor grupp unga utanför arbete och studier i Stockholm. Gruppen bestod 2019 av drygt 14 000 ungdomar. Trots en väl fungerande arbetsmarknad fanns alltså redan vid ingången av 2020 en stor grupp UVAS i Stockholm. I gruppen UVAS är andelen unga som tillhör särskilt utsatta målgrupper överrepresenterad. Dessa löper större risk för ett långvarigt utanförskap, vilket kan medföra negativa effekter både för individen och för samhället. Både andelen UVAS och andelen UVAS i risk är högre i de mer socioekonomiskt utsatta delarna av staden.

Till detta lades sedan pandemin och den ökning av ungdomsarbetslösheten som den orsakat. Utöver de ungdomar som förlorat sina arbeten under pandemin har två årskullar av ungdomar gått ur gymnasiet direkt ut på en ansträngd arbetsmarknad, vilket inneburit försämrade möjligheter att hitta ett första arbete. Detta kan enligt forskning ge långsiktigt negativa effekter för möjligheten att etablera sig på arbetsmarknaden. Det finns även en risk att en del av dessa ungdomar på grund av distansundervisning går ur gymnasiet sämre rustade och med ofullständiga betyg, vilket ytterligare försvårar situationen. De grupper av ungdomar som redan före pandemin hade svårt att komma in på arbetsmarknaden, det vill säga unga som saknar fullständig gymnasieutbildning, unga utlandsfödda, unga med funktionsnedsättningar och unga med en social problematik, riskerar att drabbas allra hårdast av pandemin då de, när arbetsmarknaden vänder uppåt, ska konkurrera med andra unga med betydligt bättre förutsättningar. Detta innebär längre tider i arbetslöshet och större risk att utveckla ett långvarigt utanförskap och social problematik.

Fokus på insatser

Under pandemiåren har nämnden genomfört ett utvecklingsarbete för att möta den försämrade situationen för ungdomar och unga vuxna. Arbetet med att vidareutveckla insatserna för att nå unga och för att erbjuda stöd beräknas behöva fortsätta under hela 2022 och, beroende på hur arbetsmarknaden utvecklar sig, även under delar av planperioden. Arbetet bör i första hand inrikta sig på att fortsatt effektivisera arbetet inom KAA, öka antalet ungdomar som fullföljer gymnasiestudier eller annan utbildning, endera inom ramen för ungdomsgymnasiet eller inom vuxenutbildningen, samt på att nå och erbjuda stöd till unga som riskerar längre utanförskap. Inom ramen för detta arbete påbörjas under 2022 projektet ”Utökat stöd inom vux” som finansieras med medel från stadens sociala investeringsfond.

2.2.2 Feriejobben

Anskaffning av feriejobb som utförs av extern part

Sedan 2015 har arbetsmarknadsförvaltningen i olika omfattning upphandlat organisering och rekrytering av ferieplaceringar hos externa leverantörer. Med fortsatt höga volymmål på ferieanställningar inom staden ökar behovet av arbetstillfällen och särskilt under pandemiåren har behovet av fler feriejobb som tillhandahålls av extern part varit högt för att kompensera för platser inom exempelvis äldreomsorg och förskola som inte kunnat användas.

Under 2021 upphandlades cirka 2 300 feriejobbplaceringar. Behovet bedöms minska något inför sommaren 2022, då pandemin nu avtar och kommunala verksamheter inom äldreomsorgen och barnomsorgen åter har möjlighet att återigen ta emot feriearbetande ungdomar.

Nämndens uppskattning är likväl att behovet av nischade externa feriejobbplatser kommer finnas kvar även vid återgång till normalläge och att efterfrågan på dessa platser kommer att fortsätta vara hög till följd av att staden fortsatt kommer att ha höga volymmål för antalet ungdomar som erbjuds feriejobb.

Utifrån föregående års lärdomar ser nämnden möjlighet att, med hjälp av nämndens arbetsgivarkontakter och Integrationspakten, utveckla tips om andra sommarjobb till ungdomar som också sökt feriejobb i Stockholms stad. En sådan struktur skulle bygga på att ungdomarna aktivt tackar ja till att få tips.

Utveckling av nuvarande E-tjänst och systemet CRM Feriejobb

För att underlätta för ungdomarna att följa sitt ärende bedömer nämnden att systemet CRM Feriejobb och tillhörande e-tjänst behöver utvecklas. En sådan utveckling skulle innebära att ungdomarna skapar ett konto och i e-tjänsten får erbjudande om feriejobb samt möjlighet att tacka ja/nej till erbjudande, boka tid för anställningsmöte och se uppgifter om sin arbetsplats (adress, handledare). Motsvarande utveckling behöver även göras i CRM-systemet dit e-tjänsten är kopplad. Utvecklingen skulle också innebära ytterligare effektivisering av administration och handläggning. Med anledning av detta ser nämnden behov av extra medel i budget för 2023.

2.2.3 Nyanlända

Welcome House och Etableringscentrum

Under 2023-2025 kommer fokus inom Welcome House, stadens ingång för nyanlända, vara att fördjupa samverkansprocesser internt, samt med statliga aktörer, Region Stockholm, civila samhället samt övriga berörda förvaltningar inom staden. Enheten Etableringscentrum kommer fortsatt att prioritera kortutbildade, nyanlända kvinnor samt nyanlända med funktionsnedsättning. Under planperioden väntas andelen kvotflyktingar öka, en grupp som på grund av hälsoskäl och kort utbildningsbakgrund har större stödbehov för att påbörja och fullfölja studier eller anställning. Kvotflyktingar har inte tillbringat någon tid i Sverige. Det är en grupp som erfarenhetsmässigt behöver omfattande stöd för att kunna etablera sig i samhället och ta steg mot arbete och studier. Det i sig kommer att kräva än mer samverkan inom staden då det sociala stödet behöver ges samtidigt som stöd för arbetet och studier. För att kunna möta detta behöver verksamhetens nätverk, samarbeten och kunskap utvecklas och kompletteras Etableringscentrums kunskaper och färdigheter i studie- och yrkesvägledning samt matchningsmetoder behöver stärkas. Nya innovativa arbetssätt för att nå målgrupperna och erbjuda dem arbetsmarknadsrelaterat stöd behöver utvecklas. Samverkan med arbetsförmedlingen behöver stärkas då gruppen kvotflyktingar oftast är i behov av ett väl sammanhållet stöd som innefattar insatser från staden såväl som från arbetsförmedlingen

Former för att informera om och motivera nyanlända till att utbilda sig inom bristyrken behöver utvecklas. Stor vikt behöver läggas på att, i samarbete med Integrationspakten, etablera samarbetsrelationer för att öka företagens intresse och förutsättningar att anställa nyanlända, trots bristande språkkompetens och erfarenhet.

Fokusområde inom Etableringscentrum kommer att vara att öka de nyanländas grundläggande digitala kompetens och därmed motverka digitalt utanförskap. Etableringscentrum och Welcome House kommer att utvecklas till att bli en digital mötesplats så att de nyanlända kan ta del av information, aktiviteter och relevanta e-utbildningar.

Centrala samverkansparter för Etableringscentrum är också samhällsorienteringen för nyanlända samt den samhällsvägledning som erbjuds nyanlända genom stadsdelsnämnderna.

Denna samverkan skapar förutsättningar för att få en bred täckning av samhällsinformation till alla stadens nyanlända genom både klassrumsbetonad undervisning och genom mer dialogbaserad och muntlig samhällsintroduktion.

Nyanlända på stadens genomgångsboenden

Tillsammans med stadsdelsförvaltningar och SHIS Bostäder fortsätter uppdraget att verka för att nyanlända i stadens genomgångsbostäder ska arbeta eller studera. För många nyanlända på stadens genomgångsboenden kommer boendetiderna på maximalt fem år att löpa ut under de kommande åren. Från 2023 kommer dessutom kommer de första kontrakten med den nya modellen om två-årigt initialt hyresavtal, istället för månadsvis förnyelse, att nå två års boendetid. Statistik från SHIS bostäder visar på en kraftig ökning av utflytt från stadens genomgångsboenden, från 2023.

Lågkonjunkturen i spåren av pandemin har gjort att många nyanlända har haft svårt att hitta ett arbete och därmed egen försörjning, vilket i sin tur gör det svårt att hitta annat boende. Ytterligare en faktor att beakta är att en del av dem som haft en boendetid på två år kan vara sämre rustade med språkkompetens och grundläggande utbildning, vilket ställer krav på utvecklade matchningsmetoder och arbetsgivarkontakter.

Sammantaget kommer detta att ställa höga krav på staden under de kommande åren för att hjälpa nyanlända ut i egen försörjning och på detta vis förebygga att de blir beroende av försörjningsstöd och riskerar hemlöshet.

Samordning av samhällsvägledning

Stadsdelsnämnderna har i uppdrag att erbjuda samhällsvägledning för nyanlända och arbetsmarknadsnämnden samordnar detta arbete. Detta är ett viktigt komplement till den initiala samhällsvägledning som erbjuds från Welcome House och utformas utifrån lokala behov och förutsättningar. Nämndens samordning av uppdraget fungerar väl genom upparbetade nätverk samt kompetenshöjande insatser. Det uppskattas av både berörda chefer och samhällsvägledare och planeras att fortsätta i nära samverkan med Welcome House. Under planperioden blir en särskild utmaning för stadsdelsnämnderna att erbjuda bostadsvägledning och stöd tidigt, i samarbete med SHIS och arbetsmarknadsnämnden, bl.a. på grund av att boendetiden för stadens genomgångsboenden förkortats till två år (tidigare fem år).

Samhällsorientering

Mottagandet av nyanlända väntas fortsätta minska, vilket sannolikt leder till fortsatt minskade volymer inom samhällsorientering. Det kan även leda till längre väntetider för att gå en kurs i samhällsorientering på vissa språk. För att möta denna utveckling har en förstudie genomförts, som visar på behov och intresse i flera delar av landet av att erbjuda digitala kurser med nationellt intag. Centrum för samhällsorientering planerar därför att ansöka om medel för att utveckla en samverkansmodell för nationella digitala kurser för samhällsorientering, något som skulle kunna innebära ett mer stabilt deltagarunderlag.

Samtidigt som det totala antalet i etableringen förväntas minska, ökar den andel som utgör kvotflyktingar. Det kommer sannolikt innebära en ökad andel personer som är kortutbildade och som har modersmål som är nya kursspråk i samhällsorienteringen. Kostnaden per deltagare blir högre när det krävs specialkurser för kortutbildade och kurser som kan kräva tolk, om det inte går att rekrytera samhällskommunikatörer på språket i fråga.

Under planperioden kommer en ny upphandling genomföras för att få nya ramavtal på plats. Idag omfattas 27 kommuner av avtalet. En ökad efterfrågan på digital kunskap och fjärrundervisning är perspektiv som kommer att förstärkas i upphandlingen. I upphandlingen ska hänsyn även tas till behovet av samarbete med civilsamhälle och relevanta myndigheter för att komplettera samhällsorienteringen. Detta görs delvis redan idag bland annat genom samverkan med organisationer och myndigheter som vänder sig till nyanlända i hela regionen.

2.2.4 Arbete för ökad trygghet och närvaro i ytterstaden

I dagsläget är nämndens arbete för ökad trygghet och närvaro i ytterstaden till stor del organiserat utifrån den samverkan som finns lokalt. God kunskap och kännedom om lokala förutsättningar finns exempelvis på de lokala jobbtorgen. Erfarenheterna visar samtidigt att det finns ett behov av samlat stöd inom utsatta områden och att stärka och samordna insatser för att skapa ökade möjligheter till jobb och studier för utsatta grupper. Lågt söktryck till vissa komvuxutbildningar har exempelvis kunnat kopplas till låg kunskap hos utsatta målgrupper om möjligheterna till utbildning via vuxenutbildningen. Generellt finns ett behov av mer och tätare information i ytterstaden kring studier och deras betydelse för möjligheterna att få ett hållbart arbete. Nämnden avser därför att utveckla arbetsformer och insatser att arbeta på ett mer systematiskt och effektivt sätt sprida kunskap om nämndens insatser och utbildningsmöjligheter i utsatta områden.

Platssamverkan

I arbetet med platssamverkan där stadsdelsnämnderna har ett centralt ansvar har facknämnderna fått en förtydligad roll. Fokus ligger på trygghetsamverkan och nämnden förväntas bidra till arbetet med sina perspektiv och utifrån sina uppdrag. Då nämndens erfarenheter av platssamverkan är begränsade samtidigt som stadsdelsnämndernas ingångar i arbetet är många och breda, är det viktigt att ett förarbete görs för att identifiera inom vilka områden och arenor som nämnden behöver finnas och har möjlighet att bidra. För detta krävs en tydlig bild av de förväntningar som finns, men även samlad kunskap om hur behoven ser ut i olika delar av staden.

Insatser för ökad trygghet

Unga har varit och fortsätter vara en prioriterad grupp i arbetet med ökad trygghet och närvaro i ytterstaden. Samverkan kring unga kommer att fortsätta utvecklas, bland annat inom ramen för ESF-projektet ”Utvecklat stöd för unga”. Ett särskilt fokus kommer att läggas på Järva och andra ytterstadsområden. Nämndens insatser för att nå och erbjuda stöd till unga utanför arbete och studier, i kombination med samverkan med stadsdelsnämndernas sociala insatsgrupper och med stadens avhoppbarverksamhet, bedöms bidra aktivt till stadens trygghetsmål. Nämnden samverkar i detta bland annat med socialnämnden. Det handlar dels om motiverande arbete i syfte att få individer att lämna kriminaliteten, och dels om att erbjuda adekvat stöd till dem som tydligt uttryckt att de vill lämna den. Under 2021 har Jobbtorg Stockholm utvecklat sitt arbete genom att starta Introjobb för unga under 20 år och andra unga som har behov av en helt individuell insats. Ett särskilt team med coacher, studie- och yrkesvägledare, samt IT-pedagog har också bildats för att från stadens och Fryshusets avhoppbarverksamheter ta emot personer som lämnat en gängkriminalitet. Teamet har under året arbetat med totalt 20 avhoppare och resultatet är hittills mycket gott. En del av arbetet har skett på distans med avhoppare som har placerats på annan ort av stadsdelsnämnd. Arbetet med avhoppare har utvecklats inom ramen för Jobbtorg Stockholms ordinarie verksamhet, men om arbetet ska vidareutvecklas och utökas för att kunna ta emot fler avhoppare behöver budgetmedel tillföras. Under 2021 togs den övre åldersgränsen för de sociala insatsgruppernas deltagare på stadsdelarna bort. Utifrån detta har jobbtorgen noterat att aspiranter över 30 år med en tidigare kriminalitet har börjat anvisas till jobbtorgen. Detta kan komma att innebära

behov av nya insatser och/eller av att öppna upp insatser som tidigare varit inriktade på aspiranter under 30 för äldre aspiranter.

Översyn av insatser för personer som lämnat en kriminell livsstil

Under våren 2022 kommer nämnden genomföra en utredning för att se över nämndens samtliga insatser för personer som lämnat en kriminell livsstil. Syftet är att med utgångspunkt från tidigare resultat, kunskap och behov av insatser vidareutveckla och kvalitetssäkra insatserna för att på bästa sätt kunna bidra till ökad trygghet i staden. Utredningen kommer att genomföras med stöd från socialnämnden.

2.2.5 Samverkan med Arbetsförmedlingen

Det finns en fortsatt otydlighet vad gäller kommunernas roll i den framtida arbetsmarknadspolitiken. Det påverkar vilka möjligheter kommunen kommer att ha för att samverka kring individens planering och erbjuda kompletterande insatser till Arbetsförmedlingens fristående aktörer. Det gäller också vilka möjligheter som kommunerna kommer att ha att, utifrån samverkansöverenskommelser med Arbetsförmedlingen, anordna insatser tillriktade målgrupper. Regeringen har aviserat att ett förtydligande av kommunernas roll i arbetsmarknadspolitiken ska ges i samband med vårpropositionen 2022.

Arbetsförmedlingen har i sitt regleringsbrev för 2022 ett tydligt uppdrag att öka andelen som övergår till reguljär utbildning. Det inkluderar utbildningsplikt samt arbete med anvisningar för att söka reguljär utbildning. Förvaltningens bedömning är att detta uppdrag kommer att kvarstå under planperioden och vara en viktig utgångspunkt för samverkan mellan Vuxenutbildning Stockholm och Arbetsförmedlingen samt dess leverantörer.

Arbetsförmedlingens reformering innebär att fristående aktörer i huvudsak ska matcha och rusta arbetssökande för de lediga jobben. *Kundval rusta och matcha* är den tjänst som har etablerats hittills och under 2022 kommer en ny tjänst *Stöd till arbete* att introduceras. För att göra den arbetsmarknadspolitiska bedömningen använder sig Arbetsförmedlingen av ett statistiskt bedömningsstöd. Utifrån en profilering fattas beslut om anvisning till insats hos leverantör. Kriterierna för vilka som anvisas till matchningstjänst förändras kontinuerligt bland annat utifrån arbetslöshetsnivåer och konjunkturläge. Det gör det svårt för arbetsmarknadsnämnden att bedöma vilka grupper som kommer att anvisas till insatser via Arbetsförmedlingen.

En grundläggande princip för stadens arbetsmarknadsinsatser är att de ska komplettera de statliga arbetsmarknadsinsatserna utifrån de behov som identifieras och utifrån de lagreglerade möjligheter som staden har att erbjuda arbetsmarknadsinsatser. Staden ska kontinuerligt pröva omfattningen och inriktningen av sina insatser utifrån den statliga arbetsmarknadspolitiken för att undvika överlappningar och bristande samordning. Det finns i dagsläget utmaningar med att förutse vilka målgrupper som kommer att omfattas av insatser hos Arbetsförmedlingens upphandlade leverantörer och vilket parallellt stöd som kan erbjudas via Jobbtorg Stockholm, liksom hur samverkan kring individuella planeringar kan ske. Arbetsmarknadsnämnden har dock inte någon information i dagsläget som föranleder behov av att ändra inriktning eller omfattning av stöd och insatser till de målgrupper som omfattas av Jobbtorg Stockholms uppdrag.

Utgångspunkt är att det finns fortsatt behov av kompletterande insatser med rättsligt stöd enligt socialtjänstlagen.

Staden har utifrån sitt ansvar för bland annat utbildning och socialtjänst kunskaper och insatser som behövs parallellt med Arbetsförmedlingens för grupper som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Att staden och Arbetsförmedlingen samverkar och samordnar sina resurser kring individer är särskilt viktigt mot bakgrund av den höga långtidsarbetslösheten. Arbetsmarknadsnämndens inriktning är att, utifrån förändrade förutsättningar och rådande läge, verka för att utveckla samverkansformer både med Arbetsförmedlingen och dess leverantörer.

Arbetsmarknadsnämnden kommer under perioden att se över formerna för samverkan kring målgruppen för Krami. Såväl Arbetsförmedlingen som Kriminalvården har i uppdrag att i samverkan med landets kommuner eller andra aktörer, utveckla Krami eller motsvarande verksamhet i syfte att stärka Kriminalvårdens klienters möjlighet på arbetsmarknaden, som ett led i det återfallsförebyggande arbetet.

2.2.6 Digitalisering

Övergripande bedöms innovation och verksamhetsutveckling genom digitalisering bidra till såväl nya möjligheter som förändrade förväntningar för arbetsmarknadsnämndens verksamheter och målgrupper. Möjligheten med och tillgången till digitala verktyg och arbetssätt kommer att förbättras och öka under treårsperioden och förvaltningen behöver ha möjlighet att vara en del av den utvecklingen.

Verksamhetsutveckling genom digitalisering, kan, om det sker på rätt sätt, bidra till effektiva och innovativa arbetssätt, verktyg och lösningar. I utvecklingen är det viktigt att ha verksamheten, målgrupperna och individerna i fokus, så att digitalisering blir ett medel för utveckling och inte ett mål i sig. I vissa fall innebär digitaliseringen en effektivisering genom att ersätta en tidigare mindre effektiv analog tjänst (t.ex. automatisering), men i många fall handlar det om nya kompletterande tjänster som möter en ny efterfrågan. Digitaliseringen behöver alltid ta hänsyn till säkerheten för såväl individen som för den information som hanteras digitalt.

Verksamhetsutveckling genom digitalisering är också utmanande på flera sätt. De digitala verktyg som idag finns tillgängliga utgör en trygg och bra bas för nödvändiga delar, men är inte alltid anpassade till de behov som finns inom nämndens verksamhet eller för dess målgrupper. Samtidigt som det kan innebära en begränsning att förhålla sig till befintliga avtal är det på många sätt krävande och svårt att anskaffa nya digitala verktyg. De resurser som krävs, både vad gäller kostnader, kompetens och tid, finns inte alltid tillgängligt, vilket riskerar att bidra till att utveckling eller anskaffning inte sker eller att anskaffning/utveckling tar lång tid. Parallellt sker en kontinuerlig utveckling som innebär att nya och bättre verktyg kan bli tillgängliga samtidigt som egna projekt pågår.

Nämnden ser positivt på den utveckling centralt i staden gällande centrala funktioner som kan ge vägledning och stöd inom olika delar av informationssäkerhet, it och digitalisering.

Ytterligare funktioner, som till exempel tillgång till olika tjänster via serviceförvaltningen, vore önskvärt för att på ett enklare sätt kunna säkerställa kompetens utifrån de behov som uppstår inom området.

2.2.7 Romsk inkludering

Romer i Sverige befinner sig som grupp i ett långvarigt och starkt utanförskap. En majoritet av romer i Sverige saknar komplett grundskoleutbildning och därmed ett stabilt fotfäste på arbetsmarknaden. För att identifiera faktorer som påverkar förutsättningarna för att fler ur målgruppen ska påbörja och att fullfölja studier har nämnden under 2021 gjort en fördjupad analys av målgruppens behov. Flera aspekter belyses av analysen, bland annat behovet av att förstärka och rikta det uppsökande arbetet mot unga romer med ett tydligt fokus på studier samt av att ge stöd både inför och under studierna. Både vuxenutbildningens och jobbtorgens kapacitet krävs för att kunna ge detta stöd.

En ökad satsning på romsk inkludering utifrån de identifierade utvecklingsområdena bedöms samtidigt inte helt kunna finansieras inom nämndens ordinarie budget. Nämnden avser därför att undersöka möjligheterna till finansiering med externa medel. Skulle detta inte vara möjligt är förutsättningen för utvecklingsarbetet att nämnden tillförs medel i budget.

2.2.8 Arbetsgivarfrågor

Kompetensförsörjning, särskilt fokus på ledarskap

Omvärldsbevakningen pekar på att den kommunala sektorn har svårt att rekrytera chefer och i synnerhet chefer med erfarenhet av såväl ledarskap som kommunal verksamhet. Generellt kommer vår omvärld de närmaste åren att präglas av en hög förändrings- och innovationstakt inom exempelvis teknik, demografi och värderingar. Nämnden kommer särskilt att fokusera på att höja kompetensen i ”ledarskap i förändring” då förändringsarbete i stora delar är en ledningsfråga.

De senaste årens pandemi har inneburit förändringar i organisering, arbetsinnehåll, arbetsmiljö och kompetensbehov. Synen på hur arbetet organiseras har sannolikt förändrats och kommer att ställa krav på förvaltningens omställningsförmåga och innovationstakt. Grundläggande idéer såsom hur och var arbete bedrivs, möten leds eller hur team sätts ihop behöver anpassas utifrån samhällets utveckling och invånarnas krav och behov. I ännu högre grad än tidigare kommer nyckelkompetenser för samtliga medarbetare oavsett roll framöver att vara förändringsförmåga och digital mognad.

Möjligheten att kunna ställa om utifrån samhällets förändringar bygger på en organisation där kunskap och arbetssätt inte är beroende av person eller plats. Antalet medarbetare som är 60 år eller äldre i förvaltningen har ökat tre år i rad för att 2022 utgöra 18,8% av förvaltningens tillsvidareanställda. För att undvika att kompetens går förlorad vid pensionsavgång så behöver nämnden utveckla processer för kollegialt lärande såsom dokumentation eller systematisk överföring av verksamhetskritisk kunskap genom en kvalitetssäkrad introduktion. Antalet generalister behöver öka i de uppdrag som tillåter det så att storleken och formen på organisation snabbt kan justeras för att undvika driftstopp eller ohälsosam arbetsbelastning vid personalbortfall.

För att främja nämndens omställningsförmåga krävs medarbetare som har förutsättningarna och förmågan att förändras och förändra. Rekryteringar bör därför lägga större vikt än tidigare vid kompetenser som inlärningsförmåga och förändringsbenägenhet och inte enbart formell kompetens och erfarenhet.

Samtidigt består behovet av digital kompetens då alltfler arbetssätt digitaliseras och nämnden behöver fortsätta arbeta med kompetenshöjande insatser för att öka vanan och tryggheten med digitalt arbete.

Hälsa

Förvaltningen implementerar fr.o.m. 2022 en treårig hälsofrämjande arbetsmiljöstrategi. Strategin innefattar aktiviteter som flyttar fokus till främjande såväl som förebyggande arbete på nivåerna individ, grupp och organisation. Bedömningen är att det är av yttersta vikt i pandemins kölvatten med långsiktigt arbete kring hälsa och arbetsmiljö. Nämnden behöver ta till sig erfarenheterna av pandemin och dess påverkan på arbetsmiljö, arbetssätt och ledarskap t.ex. vad gäller möjligheter och risker till hemarbete, samarbete i arbetsgrupper, digitala möten och hybridmöten. Ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete gör att verksamheten kan vara proaktiv och att åtgärder kan sättas in i tid för att undvika ohälsa. Men även det systematiska arbetsmiljöarbetet behöver anpassas och utvecklas årligen för att möta arbetslivets nya och gamla utmaningar. Det är fortsatt viktigt att öka kompetensen hos chefer, medarbetare och skyddsombud inom bland annat friskfaktorer. Samverkan med fackliga organisationer behöver stärkas.

Förvaltningen deltar aktivt i fortsatt utveckling av stadsgemensamma processer och ser positivt på samarbeten mellan stadens HR-funktioner för ett effektivt användande av resurser.

2.3 Jobbtorg Stockholm

2.3.1 Uppdrag, målgrupper och målgruppernas behov av stöd

Jobbtorg Stockholms uppdrag är att stödja särskilt utsatta grupper att komma in i arbete eller studier och bli självförsörjande. Uppdraget omfattar personer med försörjningsstöd, personer som nås via de uppsökande uppdragen och vissa personer med funktionsnedsättning som har kontakt med stadens stadsdelsförvaltningar. En stor andel av dem som Jobbtorg Stockholm erbjuder stöd till tillhör de grupper som har en svag ställning på arbetsmarknaden: personer med kort utbildningsbakgrund, unga med ökat behov av stöd, utomeuropeiskt födda (särskilt kvinnor) och personer med funktionsnedsättning. Då det är grupper som redan innan pandemin haft en svag ställning på arbetsmarknaden har de också drabbats mest av lågkonjunkturen, vilket ytterligare ökar risken för långvarig arbetslöshet och behov av försörjningsstöd.

Det finns därför ett behov av att insatser sätts in tidigt och att det finns ett samlat stöd kring individen. Samverkan med andra nämnder samt med bland annat Arbetsförmedlingen, näringslivet och civilsamhället är en förutsättning för att ge ett bra stöd. En viktig roll i detta arbete spelar även implementeringen av stadens arbetsmarknadsstrategi.

2.3.1.1 Implementeringen av stadens strategi för arbetsmarknadsinsatser

Implementeringen sker under 2022 och förväntas därefter stärka den stödjande helhetsstrukturen kring individen som ofta förutsätter parallella insatser från olika parter. Strategin innebär bland annat ett tydliggörande av under vilka förutsättningar målgrupper inom socialtjänsten som inte har försörjningsstöd men som har kontakt med enheter inom stadens stadsdelsförvaltningar, så som socialpsykiatri och LSS, kan ta del av arbetsmarknadsinsatser inom Jobbtorg Stockholm. Som del av implementeringen av strategin samverkar arbetsmarknadsnämnden med socialnämnden för att tydliggöra processen för anvisning till Jobbtorg Stockholm för dessa målgrupper och tar fram förslag på kriterier för när insats på jobbtorgen kan erbjudas som alternativ till daglig verksamhet eller sysselsättning. Strategin tydliggör och tillgängliggör Jobbtorg Stockholms insatser för fler och arbetsmarknadsnämndens bedömning är att det kommer att leda till ett ökat inflöde. Arbetsmarknadsnämnden har inte tilldelats medel för ökade kostnader till följd av implementering av strategin. För att arbetsmarknadsnämnden ska kunna leva upp till de åtaganden som beslutet om arbetsmarknadsstrategin innebär, bedömer förvaltningen att det finns behov av att tillföra resurser.

2.3.1.2 Påverkan på inflödet till jobbtorgen utifrån utvecklingen av försörjningsstöd

En analys av utvecklingen av antalet arbetslösa med försörjningsstöd i staden visar att volymerna närmar sig alltmer de nivåer som registrerades innan pandemin. Baserat på det och förutsatt att pandemin inte tar fart på nytt och/eller att ingen annan oväntad händelse skakar arbetsmarknaden på liknande sätt som coronakrisen, gör nämnden bedömningen att antalet försörjningstagare kommer att vara relativt konstant under planperioden och återgå till de nivåer som noterades innan 2020.

Det finns dock en möjlighet att gruppens sammansättning förändras och att *de som har ekonomiskt bistånd som komplement till otillräcklig ersättning från Arbetsförmedlingen* blir fler. Det är en grupp som ökat de senaste två åren, troligen till följd av reformeringen på Arbetsförmedlingen samt till följd av utökning av statliga arbetsmarknadsåtgärder på grund av lågkonjunktur och arbetsmarknadsläge. Det kan i fortsättningen innebära att fler med denna biståndorsak kan bli aktuella för insats inom Jobbtorg Stockholms verksamheter. För att ha beredskap inför en möjlig sådan förändring pågår ett arbete med att tydliggöra vilken roll Jobbtorg Stockholm kan ha gentemot den målgruppen. Att planeringen som görs på jobbtorgen går hand i hand med den planering som individen har på Arbetsförmedlingen är en förutsättning för att kunna ge ett bra stöd, men lika viktigt är det att säkerställa att det stöd som ges på Jobbtorg Stockholm inte medför risk att individen förlorar sin ersättning från Arbetsförmedlingen. Det finns med andra ord begränsningar och en osäkerhet kring det stöd som jobbtorgen kan erbjuda parallellt med insats på Arbetsförmedlingen. En fördjupad dialog med både stadsdelsnämnder och Arbetsförmedlingen pågår för att klargöra förutsättningar och behov.

En grupp med försörjningsstöd i staden som haft en relativt konstant storlek (ca 4 300/månad under de senaste två åren) är *gruppen som har ekonomiskt bistånd på grund av sociala skäl eller sjukskrivning*. Stadsdelsnämnderna lyfter behov av att fortsätta utveckla samverkan och stöd till denna grupp tillsammans med jobbtorgen.

2.3.1.3 Stöd till studier

Samtidigt som nuvarande prognoser pekar på en återhämtning av ekonomin och på en ökad efterfrågan på arbetskraft, fortsätter personer med kort utbildningsbakgrund att identifieras som en särskilt utsatt grupp, bland annat mot bakgrund av att strukturomvandlingen som numera sker på arbetsmarknaden har påskyndats av pandemin. Arbetsförmedlingen lyfter i sina analyser gång på gång vikten av utbildning och att det har blivit allt svårare för dem som saknar gymnasial utbildning att få jobb. Kort utbildningsbakgrund är också en av de främsta orsakerna till långtidsarbetslöshet och en gemensam nämnare för många av Jobbtorg Stockholms målgrupper.

Att aspiranter inom Jobbtorg Stockholm erbjuds kompetenshöjande insatser utifrån arbetsmarknadens kompetensbehov fortsätter därför att ligga i fokus under planperioden. Detta förutsätter i sin tur en fortsatt nära samverkan med arbetsgivare och branscher kring utformning av korta yrkeskurser inom Jobbtorg Stockholm och framtagning av praktikplatser.

Mot denna bakgrund bedömer nämnden att samverkan mellan Jobbtorg Stockholm och Vuxenutbildning Stockholm behöver förstärkas under planperioden, med utgångspunkt i det utvecklingsarbete som görs i detta syfte 2022. Erfarenheterna visar bland annat att det finns ett behov av olika typer av informationsinsatser; det kan exempelvis handla om återkommande information om bristyrken som behöver riktas till aspiranter på jobbtorgen för att visa på kopplingen mellan utbildning och möjligheten att få anställning. Det finns också behov av studieförberedande insatser där aspiranter lär sig studieteknik eller där möjlighet att prova på kurser eller träffa personer i samma situation ges. Att det finns en ökad flexibilitet vad gäller anpassning av utbildningens form och innehåll utifrån olika målgruppers behov är också viktigt. Ett exempel på det är att kurser integreras i arbetsmarknadsinsatser inom

Jobbtorg Stockholm, något som prövats med goda resultat och som det finns möjlighet att utöka. Förvaltningen följer arbetet och gör löpande uppföljningar för att se vilka resultat som uppnås. Givet positiva resultat kan det finnas anledning att återkomma om behov av förstärkta resurser.

En förutsättning för att aspiranten ska fullfölja sin utbildning är dessutom att det finns en kedja av insatser där stöd ges både inför och under studier. I detta arbete spelar studie- och yrkesvägledning en avgörande roll.

2.3.1.4 Prioritera utveckling av stöd till personer med funktionsnedsättning

Personer med funktionsnedsättning är en av de grupper som är överrepresenterade bland långtidsarbetslösa. Det är även en lägre andel bland personer med funktionsnedsättning än i befolkningen totalt som har eftergymnasial utbildning. Personer med psykisk funktionsnedsättning är den grupp som har lägst sysselsättningsgrad av alla funktionshindergrupper och utgör en stor och växande andel av dem som får sin försörjning genom sjukförsäkringssystemet. Många med psykisk funktionsnedsättning har en svag förankring på arbetsmarknaden och saknar helt sysselsättning i vidare mening. Gruppen har också generellt sämre ekonomi och är beroende av bidrag för sin försörjning.

För att möta behoven hos målgruppen behöver den universella utformningen av jobbtorgen och det stöd och de insatser som erbjuds skapa goda förutsättningar för alla. Supported Employment (SE) som grundmetod bidrar till att anpassa stöd utifrån behov och förutsättningar för alla aspiranter och gynnar därmed också personer med funktionsnedsättning. Vidare är arbetsdifferentieringen en metod som skapar ökade möjligheter för personer med funktionsnedsättningar att få och behålla ett arbete genom att identifiera arbetsuppgifter som kan utföras av målgruppen. Utöver det finns det ett fortsatt behov av riktade insatser, som till exempel Serviceassistentanställningar, extra anpassningar och individuellt stöd.

En stor del av arbetsmarknadsnämndens stöd som är särskilt riktat till att underlätta arbetsmarknadsetableringen för personer med funktionsnedsättning har skett genom projekt och extern finansiering de senaste åren. Det har varit positivt då det möjliggjort verksamhetsutveckling och möjlighet att pröva och utvärdera nya arbetssätt och insatser. Nämnden ser nu behov av att implementera de insatser och arbetssätt som visat sig vara effektiva i ordinarie verksamhet för att erbjuda ett långsiktigt stöd.

Utveckling och utökning av individanpassat stöd till arbete, IPS

Individanpassat stöd till arbete, IPS, är en evidensbaserad arbetslivsinriktad rehabiliteringsmetod särskilt anpassad för personer med långvarig psykisk funktionsnedsättning. IPS bygger på att personer med psykisk funktionsnedsättning som vill börja arbeta får stöd av en arbetsspecialist för att snabbt söka arbete utan tidigare bedömning av arbetsförmåga.

Socialstyrelsen rekommenderar i sina nationella riktlinjer att hälso- och sjukvården och socialtjänsten bör erbjuda IPS till personer med schizofreni och schizofreniliknande tillstånd och ingen eller svag arbetsmarknadsanknytning.

Socialstyrelsen rekommenderar också att IPS-modellen bör erbjudas individer med missbruk eller beroende av alkohol och narkotika och samtidig svag anknytning till arbetsmarknaden.

Arbetsmarknadsnämnden erbjuder idag IPS i begränsad omfattning genom verksamheten Alfa. Nämnden ser behov av att utöka verksamheten 2023 utifrån ett prognostiserat större inflöde av socialpsykiatriens målgrupp till följd av implementeringen av arbetsmarknadsstrategin.

Nämnden driver inom FINSAM-samverkan projektet ”Integrering av IPS inom psykosvården tillsammans med Region Stockholm”. Projektet avslutas 2022 och planering för implementering pågår i samverkan med regionen och samordningsförbundet. Målgruppen för projektet är personer i kontakt med psykosmottagningar och ett nära samarbete med psykiatrien har utvecklats för att fler ska komma ut i arbete och studier. Inom socialpsykiatrien är en av de vanligaste diagnoserna schizofreni, varför denna etablerade samverkan med regionen kring IPS är viktig att implementera. Alternativen för implementering kommer att utvärderas under våren 2022. Ett alternativ är fortsatt finansiering och implementering inom FINSAM. Ett annat alternativ är implementering som del av arbetsmarknadsnämndens verksamhet inom Alfa. Om projektet ska implementeras inom arbetsmarknadsnämnden kommer det att medföra kostnader.

Arbetsmarknadsnämnden genomför tillsammans med socialnämnden även en förstudie för att utforma ett projekt för att pröva och utvärdera IPS för personer med missbruksproblematik. Ett genomförandeprojekt planeras att genomföras under planperioden med finansiering av FINSAM.

Övergång från gymnasiesärskola eller daglig verksamhet till arbete

”Rätt stöd för mig” är ett FINSAM-projekt som riktar sig till unga i behov av samordnat stöd på vägen mot arbete eller studier, där arbetsmarknadsnämnden ansvarar för delprojekten ”Bron” och ”DEV”.

Många personer som har insatsen daglig verksamhet har förmåga att arbeta, med rätt förutsättningar och med rätt stöd. ”Bron/Rätt stöd för mig” utvecklar metoder för att förbättra övergångarna från gymnasiesärskola och daglig verksamhet till arbetsmarknaden. Detta genom att samverka med fler dagliga verksamheter och motverka inlåsningseffekter samt erbjuda en väg ut till arbetslivet för den som tror sig ha en förmåga att få och behålla ett arbete. ”Bron/Rätt stöd för mig” samarbetar med fem gymnasiesärskolor inom Stockholm stad samt med fristående skolor. Tillsammans med skolledningen arbetar Jobbtorg Stockholm för att säkerställa att alla som vill erbjuds feriearbete, en utvecklande APL-plats, tidig inskrivning hos Arbetsförmedlingen och stöd till fortsatt arbete och studier efter skolans slut. Projektet samverkar med flera intresseorganisationer.

Projektet avslutas 2022 och nämnden avser att implementera formen för samverkan med gymnasiesärskolan. Metoderna har visat på positiva resultat genom att ge stöd i övergångar för att fler får stöd att pröva arbete på öppna arbetsmarknaden som alternativ till daglig verksamhet. Insatser som riktar sig till målgruppen är ofta finansierade med externa utvecklingsmedel. Det är angeläget att permanenta och implementera framgångsrika arbetsättet och detta innebär utökning av tjänster.

Iwork är arbetsmarknadsnämndens verksamhet för personer som omfattas av stöd enligt LSS. Iwork erbjuder individuell coachning för att tillsammans med den enskilde hitta ett arbete eller praktikplats. Iwork arbetar med personer som uttrycker en önskan om arbete eller studier, som komplement till daglig verksamhet eller som övergång från daglig verksamhet till arbete på öppna arbetsmarknaden. Nämnden ser behov av att utöka verksamheten 2023 utifrån ett prognostiserat större inflöde till följd av implementeringen av arbetsmarknadsstrategin. I detta arbete behöver resurser tillföras.

Projektet "DEV" riktar sig till unga hemmasittare som nås via jobbtorgens uppsökande arbete, ungdomar som fastnat i ett långt utanförskap och ungdomar med aktivitetsersättning. Dessa har ofta en neuropsykiatrisk diagnos och/eller psykisk ohälsa. Deltagande i insatsen ska leda till ökad förmåga och förtroende för sin egen kapacitet att arbeta, studera eller starta eget. DEV är en kreativ, teknisk och estetisk verkstad där ungdomar ges möjlighet att fördjupa redan befintliga kunskaper eller prova något helt nytt. Arbetsmarknadsnämnden anser att det finns ett stort behov av att implementera insatsen i sin helhet inom Jobbtorg Stockholm, inte minst mot bakgrund av att den riktar sig till en särskilt utsatt grupp unga och att det finns potential att använda arbetssätt, kreativa material och kompetens i ett vidare utvecklingsarbete.

2.3.1.5 Stärkt uppsökande arbete och utökat stöd till målgrupper som nås via de uppsökande uppdragen

Unga under 20 år som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret, KAA

Befolkningsprognosen för Stockholm visar att antalet ungdomar i åldern 16-19 år förväntas öka kraftigt från drygt 36 400 år 2020 till 44 500 2030. Ökningen är kraftigast inom de närmaste 4-5 åren för att sedan plana ut något. Trots att antalet ungdomar i åldersgruppen har ökat och fortsätter att öka har antalet ungdomar som totalt omfattas av KAA minskat de senaste åren. Minskningen beror främst på att registret har utvecklats så att ungdomar som tidigare felaktigt hamnat i registret rensas bort, samt på pandemirelaterade effekter som gjort att fler ungdomar valt att stanna i skolan. Antalet ungdomar i gruppen som har behov av stöd har dock inte minskat och antalet nyinskrivna ökade något under 2021. Personalen som arbetar inom KAA upplever att antalet ungdomar med ett större stödbehov ökar, vilket stämmer väl överens med att antalet unga med psykisk ohälsa ökat kraftigt under en längre period, något som kan komma att drivas på utifrån den generella ökningen av psykisk ohälsa under pandemin. Det finns också en osäkerhet kring vad pandemin inneburit och kommer att innebära för ungdomars kunskapsinhämtning och skolresultat.

Utbudet av insatser riktade till unga inom KAA behöver därmed utökas/utvecklas för att kunna möta stödbehoven. Detta bör särskilt ske med fokus på Järva utifrån kunskapen om att få ungdomar från Järva tar del av nämndens centrala verksamheter. Under 2021-2023 kommer ett utvecklingsarbete att ske inom ramen för ESF-projektet "Utvecklat stöd för unga" som bland annat kommer att fokusera på att utveckla både det uppsökande arbetet och insatser inom KAA lokalt på Järva. Projektet utvecklar även aktiverande insatser på södra sidan staden. Projektet avslutas under våren 2023, men eftersom projektet endast befunnit sig i genomförandefas sedan oktober 2021 är det ännu för tidigt att bedöma vilka delar av projektet som behöver implementeras under 2023. En beredskap för att kunna behålla upparbetade

insatser bör dock finnas. Det finns även en geografisk obalans när det gäller insatser för unga med flera av nämndens insatser lokaliserade på södra sidan staden. Nämnden behöver därför arbeta för att erbjuda liknade stöd och insatser på den västra sidan.

Med medel från stadens sociala investeringsfond bedriver nämnden projektet Studiesluss där ett mobilt team bestående av lärare och specialpedagog erbjuder unga inom KAA studieteknik, möjlighet att testa studier en till en eller i liten grupp, samt specialpedagogiskt stöd. Målgruppen är ungdomar som bedöms ha en mycket lång väg tillbaka till skolan. Utmaningar i gruppen är psykisk ohälsa, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och hemmasittarproblematik. En del av deltagarna befinner sig i eller i riskzon för kriminalitet. Projektet fungerar som en brygga för att underlätta återinträde i gymnasiet. Sedan start har 81 ungdomar tagit del av projektet. Resultaten bedöms hittills som mycket goda och det är av stor vikt att kunna fortsätta arbetet. Av de 65 deltagare som hittills har avslutats har 43 deltagare (66 procent) påbörjat studier. Projektet avslutas under våren 2023 då budgetmedel behöver tillskjutas om verksamheten ska implementeras.

Unga 20-29 år inom det uppsökande uppdraget

Totalt finns i Stockholm nästan 13 000 unga vuxna 20-29 år som står utanför arbete och studier (2019). Målgruppen för det uppsökande arbete som nämnden bedriver är unga som har ett större stödbehov och där Arbetsförmedlingens insatser inte bedöms tillräckliga. Bland de unga som skrivs in finns både unga ”hemmasittare”, unga med psykisk ohälsa och/eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, unga med avbruten skolgång, unga med en kriminell bakgrund och unga med en missbruksproblematik, såväl som unga med en mindre uttalad problematik, men med behov av ett starkt individuellt stöd för att etablera sig i arbete eller studier.

Pandemiåren har påverkat det uppsökande arbetet negativt och antalet unga som nåddes i en första kontakt sjönk från mer än 2 000 unga 2019 till drygt 1 500 2021. Trots detta indikerar ett ökande antal nyinskrivna i målgruppen och att en stor andel av de som tar del av insatser avslutas till arbete eller studier (cirka 77 procent år 2021) att det uppsökande arbetet har betydelse för att öka antalet unga som arbetar eller studerar i Stockholm. Nämnden behöver arbeta för att vidareutveckla arbetet och för att öka andelen kvinnor som tar del av insatser, då andelen kvinnor som före pandemin låg på 37 procent sjunkit kraftigt till 29 procent 2021. Ett viktigt led i arbetet är att utveckla det uppsökande arbetet via social media, samt att öka antalet aktiviteter och event särskilt fokuserade på att nå kvinnor. En annan särskilt utsatt grupp är utrikesfödda unga som i högre grad än övriga är lågutbildade och överrepresenterade i UVAS-gruppen. Det uppsökande arbetet av unga som varken arbetar eller studerar (UVAS) och inkluderingen på arbetsmarknaden av denna målgrupp är också ett av de områden som nämnden anser behöver prioriteras kopplat till måluppfyllelsen av Agenda 2030.

I syfte att öka andelen unga som påbörjar och fullföljer studier ska möjligheten att kombinera insatser med studier eller studiemotiverande moment utökas. Detta bör ske genom en utökad samverkan mellan Jobbtorg Stockholm och Vuxenutbildning Stockholm, där det är möjligt att erbjuda speciallösningar för grupper eller individer som deltar i insatser som ett första steg mot studier. Ett sådant arbete påbörjades med goda resultat under 2021 och ska under 2022 utökas.

Inom ramen för det tidigare projektet ”Elevteam” utvecklades ett arbetssätt för att i samverkan med utbildningsnämnden möta upp ungdomar på språkintruktionsprogrammet och stötta dem i övergången till Komvux, under hela studietiden, samt i övergången från studier till arbete. Nämnden har beviljats medel från den sociala investeringsfonden för att vidareutveckla och utöka detta arbete till att omfatta ungdomar från övriga intruktionsprogram, samt från jobbtorgen. Projektet är ett led i arbetet med att göra vuxenutbildningen mer attraktiv för unga och att anpassa den till nya målgrupper.

Kvinnor med svag ställning på arbetsmarknaden

Utrikesfödda kvinnor med kort utbildning är den grupp som har högst arbetslöshet. Utrikesfödda kvinnor med kort utbildningsbakgrund har låg förvärvsfrekvens och står oftare helt utanför arbetskraften, det vill säga varken söker arbete eller arbetar. Det tar längre tid för utrikesfödda kvinnor än för män att etablera sig på arbetsmarknaden. Över tid jämnar skillnaden i förvärvsfrekvens ut sig mellan utrikes födda kvinnor och män generellt sett, men kvinnor med kort utbildningsnivå kommer inte ikapp. Det får konsekvenser när det gäller kvinnors möjlighet till deltagande i samhällslivet och integrering, liksom för den ekonomiska jämställdheten. Utrikes födda kvinnors etablering på arbetsmarknaden har även visat sig ha betydelse för arbetsmarknads-etableringen bland deras barn.

Arbetsmarknadsnämnden ser behov av att rikta det uppsökande arbetet för att nå kvinnor med svag ställning på arbetsmarknaden specifikt till målgruppen utrikesfödda, kortutbildade som står utanför arbetskraften. En studie genomförd av Sveriges Kvinnolobby visar att en stor andel av kvinnorna tappar kontakten med Arbetsförmedlingen efter etableringsprogrammet. Arbetsmarknadsnämnden ser behov av att i samverkan med Arbetsförmedlingen hitta arbetssätt för att nå personer ur målgruppen som inte arbetar eller studerar och inte heller söker arbete eller har någon myndighetskontakt efter etableringsprogrammet. Det finns också behov av att stärka stödet och vägledningen för dem som nås via det uppsökande arbetet. Här samarbetar Jobbtorg Stockholm med exempelvis stadsdelsmammorna, för att säkerställa att information om stödet som kan ges på jobbtorgen också når gruppen som stadsdelsmammorna kommer i kontakt med. Nämnden ser särskilt behov av att stärka det studiemotiverande arbetet och utbildningsinsatser inom vuxenutbildningen samt rikta nämndens mentorskapsprogram till målgruppen.

Nämnden når delvis målgruppen genom uppsökande arbete, men målgruppen finns också inom ordinarie verksamhet inom Jobbtorg Stockholm och Vuxenutbildning Stockholm. Det finns behov av att anpassa och utveckla insatser utifrån den tillgängliga kunskap som finns om målgruppens behov och vilka faktorer som påverkar etableringen på arbetsmarknaden. Nämndens erfarenheter av effektiva insatser är till exempel det arbetssätt som prövats inom projektet ”Hållbar etablering” som utgår från ett holistiskt perspektiv. Det kommer att implementeras inom Etableringscentrum, men är ett arbetssätt som också kan användas i fler insatser.

2.3.1.6 Samverkan genom Finsam

Samverkan genom Samordningsförbundet Stockholm stad kompletterar ordinarie verksamheter, bidrar till metodutveckling och skapar en struktur för att överbygga de glapp som finns mellan parternas ansvar och kompetensområden. Strukturen för samverkan är särskilt viktig för att tillhandahålla förrehabiliterande insatser för personer som har behov av samordnade insatser från flera myndigheter.

2.3.2 Insats- och verksamhetsutveckling under 2023-2025

2.3.2.1 Stockholmsjobb

För att öka möjligheterna till anställning på den öppna arbetsmarknaden ser nämnden ett behov av att fortsätta utveckla Stockholmsjobben under planperioden, utifrån det arbete som genomförs under 2022. Fokus kommer att fortsatt ligga på att höja insatsens kvalitet och effektivitet samt dess relevans för arbetsmarknaden och kompetensförsörjningen i staden.

I detta syfte kommer utvecklingsarbete att bland annat ske med utgångspunkt i bristyrkesbranschernas behov av kompetensförsörjning. Ett flertal sammanhållna koncept inom bristyrkesbranscher som ger både praktisk arbetslivserfarenhet och utbildning för ökad anställningsbarhet ska kunna erbjudas till aspiranter. Arbetet initieras under 2022 och förväntas pågå under 2023-2025. Vid sidan av det ska ett arbete göras med både arbetsgivare inom bristyrkesbranscher och med Integrationspaktens medlemmar för att skapa tydliga övergångar till den reguljära arbetsmarknaden efter avslutat Stockholmsjobb. I det ingår att utveckla arbetssätt där tydliga lärande mål formuleras och följs upp kopplat till branschvisa slutmål för anställning på den öppna arbetsmarknaden.

Genom Stockholmsjobben och utifrån erfarenheter från projektet ”Spången” kan nämnden också bidra till kompetensförsörjningen inom staden. På detta vis skapas ökade möjligheter för kompetensutveckling för stadens medarbetare samtidigt som personer med försörjningsstöd erbjuds praktisk och teoretisk introduktion inom ett yrke och med det en chans till jobb på den reguljära arbetsmarknaden efter avslutat Stockholmsjobb.

För att insatsen ska kunna uppnå sitt syfte, nämligen att öka möjligheterna för den deltagande aspiranten att komma ut i jobb, är det dock viktigt att aspiranten erhåller ett kvalitativt stöd under sitt Stockholmsjobb. Det behöver med andra ord finnas meningsfulla arbetsuppgifter, ett bra handledarstöd och de kompetenshöjande insatserna som ges inom ramen för anställningen ska hålla en hög kvalitet och vara relevanta för arbetsmarknaden. Det ska, vid behov, även finnas möjligheter till parallellt stöd inom andra livsområden, i samverkan med de aktörer som berörs.

Nämnder och bolag ska bidra med platser inte endast för Stockholmsjobb, utan även för feriejobb samt med praktik och APL-platser. Även för offentligt skyddade anställningar, OSA, kan det framöver finnas ett behov av att ta fram platser i stadens verksamheter om möjligheten att placera inom ideella organisationer försvinner. De fristående aktörer som utför matchningsarbete åt Arbetsförmedlingen kan också komma att kontakta stadens nämnder och bolag för att söka praktik och arbetstillfällen. Nämnder och bolag har många målgrupper och intressen att ta hänsyn till. Det innebär att målgruppers intresse kan ställas mot varandra. Det finns en redan för få platser. Det har betydelse inte enbart för placeringsarbetet, utan möjligen

även för insatsens resultat om tillgången till arbetsplatser framöver blir ännu mer begränsad. Det legala utrymmet för att verksamheter som upphandlas, genom vilka kommunala uppgifter genomförs, kan ta emot Stockholmsjobbare behöver klargöras och hur ett sådant åtagande i så fall kan formuleras.

Kommunstyrelsen, i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och i dialog med stadsdelsnämnderna samt utifrån stadens strategi för arbetsmarknadsinsatser, utreder under 2022 möjligheterna att ålägga helhetsansvaret för Stockholmsjobb arbetsmarknadsnämnden. Om utredningens slutsats är att förändringen ska genomföras, kan det skapa förutsättningar för en effektivisering av arbetet med Stockholmsjobb, genom bland annat en mer effektiv användning av resurser. Det kommer samtidigt att innebära ökad administration för arbetsmarknadsnämnden. För måluppfyllelsen är det också viktigt att stadsdelsförvaltningarna fortsätter att ta emot Stockholmsjobbare i en utsträckning som är relevant för både placeringsmöjligheterna inom respektive förvaltning och volymmålet.

Fortsatt utvecklingsarbete inom ramen för ungdomsanställningar

Under pandemin har inskrivningstiderna ökat något och för att motverka långsiktiga negativa effekter av längre perioder i arbetslöshet och säkerställa att de grupper som står långt från arbetsmarknaden snabbt kommer in i arbetsnära insatser har ett utvecklingsarbete genomförts med att omvandla tidigare arbetsträningsverksamheter till insatser för unga. Insatserna sker inom ramen för ungdomsanställningar. Ett liknande arbete har också inletts i projektförhållande i samverkan med ideella aktörer. Detta arbete och arbetet med ordinarie ungdomsanställningar kommer att utökas och vidareutvecklas under 2022. Att genomföra insatser inom ramen för ungdomsanställningar ger goda resultat och skapar möjlighet att genomföra olika kombinationer av stöd och coachning parallellt med att ungdomen utvecklas inom ramen för ett arbete. Det innebär också att längre insatser vid behov kan genomföras och att det är möjligt att koppla på externa ideella eller upphandlade aktörer, utan att planeringen bryts när ungdomarna går in i ungdomsgarantin via Arbetsförmedlingen, då ungdomarna inte får delta i insatser inom staden eftersom detta krockar med Arbetsförmedlingens upphandlingar.

2.3.2.2 Cirkularitet: Stocket Återbruk – satsning för hållbar miljö och ekonomi

Nämnden bidrar genom Stocket Återbruk till stadens cirkulära ekonomi. Genom Stocket skapas möjligheter för Stockholms stads verksamheter att återanvända och återbruka möbler och inventarier och på detta vis erhålla en hållbar miljö och ekonomi. Stocket Återbruk har de senaste två åren vuxit, då stadens ambitioner gällande återbruk och cirkularitet har ökat. Allt fler nämnder och bolag tar hjälp av Stocket Återbruk i sitt klimatomställningsarbete, vilket bland annat lett till ett ökat behov av mellanlagringsutrymme för de möbler och inventarier som temporärt omhändertas av verksamheten.

Stocket Återbruk står därför nu inför ett skedde där beslut om utvecklingsväg behöver tas och nämnden föreslår inför den kommande planperioden att verksamheten delas i två delar:

- Stocket - omfattar förvaltning och utveckling av den digitala plattformen samt mellanlagring av möbler och inventarier.
- Återbruk - omfattar verksamhet för möbler, inventarier, utställningsmaterial och mindre byggmaterial samt arbetskläder avsedda att göras om och återanvändas; bereder också plaster för Stockholmsjobbare eller personer med offentligt skyddat arbete, OSA (enligt en preliminär beräkning skulle 20 platser initialt kunna erbjudas för att därefter succesivt öka antalet till högst 40 platser). Det finns behov av lokal och utrustning för denna verksamhet (för renovering, tapetsering, lagning och ReMake av möbler, inventarier mm.). Även personella resurser behöver tillföras.

2.3.2.3 Verksamhetsutveckling genom digitalisering

Projektet ”Nytt verksamhetssystem AmF” pågår fram till juni 2023. Projektet ansvarar för att upphandla och/eller utveckla samt införa två nya verksamhetssystem på förvaltningen – ett för arbetsmarknadsverksamhet och ett för hantering av statsbidrag för flyktingmottagandet.

När det gäller verksamhetssystemet för arbetsmarknadsverksamhet planeras utveckling och införande att genomföras under 2022. Under 2023 kommer objektorganisationen för Jobbtorg Stockholm att ta över ansvaret för livscykelshandling av det nya verksamhetssystemet, det vill säga förvaltning, vidareutveckling, utbildning och support.

Under perioden förväntas ett behov av utökat stöd och support till användarna (medarbetare, chefer, aspiranter, insatsleverantörer och arbetsgivare) uppstå och ett arbete kommer att göras för att säkerställa att verksamhetssystemet uppfyller verksamhetens behov och används på ett korrekt sätt. Vidareutveckling av systemet kommer främst att fokusera på användarvänlighet, mervärden för användarna samt nya behov och uppdrag som kräver vidareutveckling av systemet.

Vidare kommer objektorganisationen Jobbtorg Stockholm att etablera ”Behovshubben”. Syftet med satsningen är att få ett samlat grepp om Jobbtorg Stockholms behov och samtidigt underlätta för verksamheter genom att ha en mottagare för dessa behov. I arbetet kommer metoden *tjänstedesign* att användas, vilket innebär att användare är delaktiga i hela processen, från att ringa in problemet till kvalitetssäkring av framtagna lösningar. Ett arbete med att undersöka behov samt ta fram/anskaffa och utveckla digitala lösningar påbörjas under 2022, till exempel vad gäller att utveckla digital kompetens hos aspiranter och språkträning.

2.4 Vuxenutbildning Stockholm

2.4.1 Målgrupper med betydligt större behov ställer nya krav på vuxenutbildningen

Komvux på grundläggande och gymnasial nivå har traditionellt varit utformat för elever som vill läsa in en eller ett par kurser för att komma in på en högskoleutbildning eller läsa en yrkesutbildning för att byta yrke. Dessa utgör majoriteten av eleverna och merparten är relativt självgående. De kan snabbt förstå vad de behöver ta reda på och orientera sig rätt för att få svar på specifika frågor som antagningskrav, hur ansökan går till och vilka kurser som behövs för att nå deras mål.

De stockholmare som har svårast att komma in på arbetsmarknaden och som behöver vuxenutbildning mest har dock helt andra förutsättningar. Nämnden har tidigare genomfört en kundresekartläggning, som visar att följande elevgrupper har svårigheter att fullfölja komvux utan särskilda anpassningar:

- Utrikesfödda med kort tidigare utbildningsbakgrund
- Unga vuxna med skolmisslyckanden bakom sig

De grupperna efterfrågar mer tid med studie- och yrkesvägledare för att resonera om olika alternativ och kunna förstå deras konsekvenser. Vidare behöver de stöd i själva utbildningen, inte minst gällande studieteknik.

I Stockholm är andelen utlandsfödda inom komvux högt. Inom grundläggande utbildning är 95% av kursdeltagarna utlandsfödda, inom gymnasiala yrkeskurser 58% och gymnasiala teoretiska kurser 46%. En stor del av dem har varit i Sverige färre än 7 år och den andelen har också ökat (från 18% år 2018 till 26% år 2020 inom yrkeskurser och från 18% år 2018 till 21% år 2020 inom teoretiska kurser) Detta kan innebära ytterligare behov av stöd.

Uppsökande verksamhet och utvecklat stöd

Under 2022 sker en satsning på uppsökande verksamhet i Järva för att nå de som inte själva vänder sig till vuxenutbildning. Det handlar om personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, har kort utbildningsbakgrund och ibland även stora språksvårigheter. Ungdomar utan gymnasieexamen som själva inte söker sig till komvux, däribland s.k. hemmasittare och individer som gått introduktionsprogrammet, är en ytterligare målgrupp. Att överhuvudtaget överväga utbildning kan vara ett stort steg.

Komvuxstudier skulle ge dessa grupper en betydligt bättre situation på arbetsmarknaden och därigenom minska utanförskapet. Komvuxstudier skulle också öka tillgången på efterfrågad kompetens på Stockholms arbetsmarknad.

För att ta tillvara på deras potential krävs ett stort arbete, både i form av att söka upp, motivera och öka stödet under utbildningstiden. Med tanke på behov bland nuvarande och kommande elever, bedömer nämnden att behovet av utvecklat stöd kommer att öka de närmaste åren. Tidigare erfarenheter av Elevteam Komvux och UngVux, visar att utökad tillgång till studie- och yrkesvägledare, språkstöd, kurator och stöd i studiehundledning och studieteknik ger goda effekter.

Insatserna har varit framgångsrika och i vissa fall avgörande för att ungdomar ska klara av att fullfölja utbildningen.

Vidare har Arbetsförmedlingen och dess leverantörer inom Rusta och matcha i uppdrag att öka andelen som övergår i reguljär utbildning. Arbetsförmedlingen eller dess leverantörer har inte något stödjande uppdrag för de individer de har hänvisat till reguljär utbildning.

I dagsläget råder stor osäkerhet kring vilka volymer som kan komma från Arbetsförmedlingen och dess underleverantörer. En mindre andel av individerna med utbildningsplikt hänvisas till komvux, även om strukturerna för samverkan är välfungerande. Rusta och Matcha började ta emot individer under hösten 2021, men hittills finns inga tecken på stora volymer från dessa eller Arbetsförmedlingen. Skulle volymerna öka väntas även det påverka behovet av stöd.

Ju fler långtidsarbetslösa och personer med kort utbildningsbakgrund som börjar studera vid komvux, desto bättre är det för Stockholm på lång sikt. På kort sikt innebär det dock större behov av stödåtgärder för att de ska klara utbildningen. Även bland nuvarande målgrupper finns det ett behov av stöd som komvux inte möter idag. För att komvux ska kunna utveckla det stöd som en stor del av befintliga och kommande målgrupp behöver för att klara utbildningen och komma ut i arbete, ses schablonen över tillsammans med SLK under 2022, för implementering under 2023.

Anpassade utbildningsformer en nyckel

Anpassade utbildningar, så som kombinationsutbildningar (sfi+yrkesutbildning), är centrala för att möta behoven hos målgrupperna. Kombinationsutbildningar har fungerat väl och har en hög andel som kommer ut i arbete. För närvarande är undersköterska den största kombinationsutbildningen sett till volymer, men då regionen beslutat om krav på Svenska som andraspråk 1 (kurs på grundläggande nivå) för att få göra APL, ökar behovet av fler platser inom utbildningar där arbetsgivare accepterar lägre språkkrav. För att möta behovet hos grupper med än kortare utbildningsbakgrund behövs även utbildningar med än lägre språkkrav.

Sfi mot Jobb, Sfi grund och Sfi med yrkesinfärgning är ytterligare exempel på anpassade utbildningar som kombinerar sfi med orienteringskurser, däribland grundläggande digital kompetens. Sfi grund och Sfi med yrkesinfärgning är även anpassade till att uppfylla kraven för de elever som har utbildningsplikt. Inslag i dessa utbildningar, som såsom grundläggande digital kompetens kan behöva införas i fler utbildningar eller som orienteringskurser före kursstart.

Parallellt med fortsatt skolutveckling behöver nämnden arbeta för att få elevunderlag till de anpassade utbildningarna. Erfarenheter visar att det krävs ett stort arbete för att skapa kunskap om och intresse för nya utbildningar, även sådana som har en stor efterfrågan på arbetsmarknaden. Detta blir ett viktigt utvecklingsområde de närmaste åren och behöver ske i samverkan med branscher.

Satsningarna ligger i linje med Agenda 2030 och mål 4.4 *Öka antalet personer med färdigheter för ekonomisk trygghet* och 4.6 *Alla människor ska kunna läsa, skriva och räkna*. I Agenda 2030 lyfts målsättningen fram att väsentligen öka det antal ungdomar och vuxna som har relevanta färdigheter, däribland tekniska färdigheter och yrkeskunnande, för

sysselsättning, anständigt arbete och entreprenörskap. Majoriteten av studerande inom anpassade utbildningar är kvinnor, vilket även gör detta till en viktig jämställdhetsfråga.

2.4.2 Stärka arbetet med stöd och extra anpassning

Grundprincipen är att elever i behov av extra anpassningar ska kunna studera på samma villkor som andra elever. För att främja alla elevers kunskapsutveckling ska lärmiljön på varje enhet vara tillgänglig, det vill säga anpassas utifrån såväl fysiska som pedagogiska behov. Enligt Stockholms avtal ska varje skola ha en specialpedagog som är tillgänglig i den omfattning som krävs och varje skola ska arbeta för att upptäcka behov av och tillsammans med lärare genomföra extra anpassningar som behövs för att eleven ska klara sina studier. Däremot har skolorna inte krav på tillgång till speciallärare, psykologer eller kuratorer som arbetar direkt med eleverna, något som finns på grund- och gymnasieskolor i form av Elevhälsoteam.

Kartläggning visar på behov av att skolorna arbetar med att utveckla tillgängliga lärmiljöer, ett arbete som de får stöd från Studieteamet för att göra under 2022, men som kommer att behöva fortsätta de närmste åren.

Vuxna med intellektuell funktionsnedsättning, eller förvärvat hjärnskada kan studera Komvux som särskild utbildning, vilket sedan 1 juli 2020 är en del av komvux och ingen egen skolform. Huvudsyftet med lagändringen är att elever med lindrig utvecklingsstörning ska kunna kombinera kurser i särskild utbildning med kurser från ex. grundläggande komvux och sfi. Arbetsmarknadsnämnden kommer att arbeta för att utveckla denna möjlighet under de närmaste åren, något som också kan öka behovet av att ordinarie skolor utvecklar tillgängliga lärmiljöer.

Att öka tillgängligheten är ett generellt utvecklingsområde inom vuxenutbildningen, som inte har samma lagkrav som grund- och gymnasieskolan i frågorna. Det finns signaler om att lagstiftningen på området kan komma att stärkas och det är inte osannolikt att regelverket om elevhälsa inom vuxenutbildningen på sikt harmoniseras med det inom grund- och gymnasieskolan.

Satsningarna ligger i linje med Agenda 2030 och mål 4.A *Skapa inkluderande och trygga utbildningsmiljöer*. Det handlar om att bygga och förbättra utbildningsmiljöer som är anpassade för personer med funktionsnedsättning samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter och därmed erbjuder en trygg, fredlig, inkluderande och ändamålsenlig lärandemiljö för alla.

2.4.3 Verksamhetsutveckling genom digitalisering

De närmaste åren finns stora behov av att utveckla undervisningen genom digitala verktyg, både befintliga och nya. Erfarenheterna från övergången till fjärrundervisning under pandemin har visat både på möjligheter till nya undervisningsmetoder och flexibilitet för elever, samtidigt som elever med liten datorvana har svårt att hänga med. Utmaningen framöver ligger i att fortsätta verksamhetsutvecklingen mot ett mer digitalt utbildningsutbud och samtidigt få elever med mycket liten datorvana att komma till klassrummet. Fler utbildningar som riktar sig till denna målgrupp kommer att behöva kombinera utbildningen med grundläggande digital kompetens.

Stora förväntningar från elever

Efterfrågan på distansundervisning väntas fortsätta på en mycket hög nivå, efter att ha ökat till ca hälften av kursdeltagarna, under pandemin. Utöver det finns förväntningar från elever som väljer klassrumsundervisning att inte behöva komma till klassrummet varje gång, utan kunna delta via videolänk. Det förutsätter en fortsatt utveckling av både tekniska verktyg och användning av dem liksom utvärdering, något som finns med i årets verksamhetsplan för att kunna användas för beslut av exempelvis kommande komvuxupphandling. Parallellt behöver pedagogiken fortsätta utvecklas och anpassas till den form som undervisningen sker i (klassrum, hybrid eller distans) samtidigt som möjligheten att välja utbildningsform påverkas av vad som ska läras ut. Att lära sig laga en rätt, ta ett blodprov eller slipa en vägg behöver av naturliga skäl ske på plats. Utbildningens attraktivitet på arbetsmarknaden är också relevanta aspekter när möjligheter till olika utbildningsformer erbjuds.

Fler digitala utbildningsverktyg

Flera projekt pågår eller kommer att påbörjas under 2022, såsom Smarta prov (interaktivt matematikprov) utbildningsmodul till mobilen (motsvarande vårdbiträde) och digitala verktyg för språkutveckling. Att bedriva dessa projekt innebär stor potential att öka kvaliteten i undervisningen, men de innebär en hög initial investeringskostnad och stort arbete för personal samtidigt som utgången är något oklar. Osäkerheten påverkas även av att det kan behövas integrationer med andra system, varav vissa är centrala för staden och därmed utom arbetsmarknadsnämndens kontroll. Trots osäkerheten bedömer arbetsmarknadsnämnden att behovet av att fortsätta driva projekt fortsatt kommer att vara stort. Fortsatt kompetensutveckling kommer att behövas av personal som ska använda verktygen.

Grundläggande digital kompetens för elever

Behovet av grundläggande utbildning i digital kompetens hos elever med mycket kort utbildningsbakgrund förtydligades i och med pandemin, då elever vid studieväg 1 och i viss utsträckning även studieväg 2, hade svårigheter att följa utbildningen via fjärrundervisning. För vissa handlade det om brist på adekvat utrustning (verktygen är inte anpassade för mobil, vilket vissa använde) och för andra om brist på kunskap att hantera basala digitala verktyg, ibland bara att sätta på datorn och hantera mail. Det finns sfi-utbildningar där grundläggande digital kompetens ingår, (sfi mot jobb, sfi grund, sfi med yrkesinfärgning). Nämnden bedömer att behovet av att kombinera sfi med grundläggande digital kompetens, kommer att vara högt och för vissa kurser, där eleven förväntas ha viss datorvana, finns behov av att erbjuda grundläggande digital kompetens före kursstart. Under 2021 pågår en pilot för att testa utlåning av datorer till elever, vilket ska utvärderas inför kommande upphandling. Eventuell utlåning i större skala skulle bli kostnadsdrivande.

Inriktningsbeslut om Microsoft Office365 och Teams för pedagogiska verksamheter

Stadsledningskontoret har i ett inriktningsbeslut avrått från att införa nya digitala tjänster som innefattar överföring av personuppgifter till länder utanför EU, på grund av brist på skydd av personuppgifter i molntjänster utanför EU. I inriktningsbeslutet rekommenderas även de pedagogiska verksamheterna att leta efter lagliga alternativ till Microsofts produkter Office365 och Teams. Microsofts produkter är idag bland annat integrerade i delar av

Skolplattformen och används vid schemaläggning, planering, betygssättning och statistik inom stadens skolor. Utbildningsförvaltningen har i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen påbörjat en utredning utifrån inriktningsbeslutet.

2.4.4 Vuxenutbildningen – allt viktigare för Stockholms kompetensförsörjning

Ett av fokusområdena i stadens näringslivspolicy är att öka tillgången till arbetskraft med relevant kompetens. I SCBs senaste prognos över tillgång och efterfrågan på arbetskraft för olika utbildningsgrupper bedöms efterfrågan, till år 2035, öka allra starkast på personer med examen från en eftergymnasial utbildning. Det beror på flera faktorer där en är utbildningsväxlingen som innebär att kompetenskraven ökar inom många yrken där det tidigare har varit tillräckligt med en kortare utbildning. För att möta arbetslivets behov av eftergymnasial arbetskraft har stadens yrkeshögskola Frans Schartaus Handelsinstitut en central roll.

Behovet av arbetskraft med gymnasial yrkesutbildning beräknas också av SCB öka starkt fram till 2035. Orsaken till den starka efterfrågan är både en större befolkning och att arbetsgivarna i allt högre grad antas vilja anställa personer med yrkesutbildning. Denna prognos delas av Svenskt Näringsliv som, baserat på rekryteringsenkäter, framför att företag har stora problem att hitta rätt kompetens. Särskilt stora är problemen att hitta medarbetare med gymnasial yrkesutbildning. Den stora efterfrågan på arbetskraft med gymnasial yrkesutbildning beror också enligt SCB på att tillgången minskar inom flera yrkesinriktningar. Det gäller ett flertal utbildningar men framförallt inom teknik och vårdområdet.

Inom staden är situationen extra bekymmersam då knappt 12 procent av eleverna inom gymnasieskolan studerar ett yrkesprogram (siffror från mars 2021). I riket är motsvarande siffra 29 procent (senaste siffrorna från år 2019). Komvux har därmed en särställning som kompetensförsörjare i regionen och för att möta tudelningen på arbetsmarknaden genom att kortutbildade utrikesfödda ges en reell möjlighet att skaffa sig ett yrke och egen försörjning. Flera branscher är beroende av komvux förmåga att utbilda tillräckligt med arbetskraft på gymnasienivå.

Nationella krav på gång för att stärka hela arbetsmarknadens behov av utbildning

Regeringen har i januari 2022 föreslagit lagändringar som innebär att när en kommun bestämmer vilka yrkesämnen och sammanhållna yrkesutbildningar som ska erbjudas inom kommunal vuxenutbildning och antalet platser på utbildningarna ska kommunen inte bara ta hänsyn till vuxnas efterfrågan och till behov av utbildning utan även till arbetsmarknadens behov. Hur det praktiskt ska gå till är i nuläget inte helt klarlagt men Skolverkets framtida regionala planeringsunderlag kommer ha central betydelse. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2023 och tillämpas i fråga om utbildning som påbörjas 2025.

Nya behov av utbildningar för att nå klimatmålen

Omställningsarbetet för att nå klimatmålen innebär nya utbildningsbehov inom staden och näringslivet samt kompetensutveckling. Den kartläggning som nämnden genomförde 2021 av kommande behov av arbetskraft utifrån klimatomställningens effekter (Sweco 2021) visar på stora behov av klimatintegrering i befintliga och nya utbildningar. Nämnden arbetar redan med frågan, exempelvis genom de nya gymnasiala utbildningarna sprinklermontör och VVS-isolerare och det intensiva arbetet som gjorts för att ansöka om att bedriva en yrkeshögskoleutbildning i klimatspecialisering för upphandlare. Under planperioden väntas fler utbildningar eller kompletteringar till nuvarande utbildningar behövas för att gynna klimatomställningen. Detta skapar även behov en tydlig nulägesbild av hur väl klimat och miljöperspektiven är integrerade i yrkesutbildningarna, särskilt de yrkesutbildningar som är riktade till de nyckelbranscher som lyfts fram i Swecos rapport, fastighet, transport, bygg/anläggning, restaurang och dagligvaruhandel. Detta med anledning av att alla dessa branscher efterfrågar integrering av klimat- och miljöperspektiven i yrkesutbildningarna såväl som att det är branscher som på olika sätt ställer om för minskat klimatavtryck. Utöver det kan även det ha betydelse vad staden ställer för krav på upphandlad utbildningsanordnare vad gäller klimatintegrering i yrkesutbildningar.

För att möta arbetsmarknadens kompetensbehov krävs insatser av många parter

Den kommunala vuxenutbildningen har potential att lyckas bättre med kompetensförsörjningsuppdraget genom att utbilda till fler yrken och att vidareutveckla utbildningar, så att de svarar mot branschernas behov. Samtidigt finns ett glapp mellan de yrken och branscher som efterfrågar kompetens framöver och vilka utbildningar som lockar studerande. Yrkesutbildningsplatserna till flera yrkesområden med goda arbetsmöjligheter står idag tomma. Situationen kräver ännu mer dialog och samverkan med branscherna för att tillsammans lyfta utbildningarnas attraktivitet. Branscherna behöver också ta ansvar för och bidra till att öka kunskapen om yrkena och arbetsgivare behöver erbjuda APL-platser. Annars föreligger risk för att vissa yrkesutbildningar inte kan starta.

Pandemin har samtidigt inneburit att det har varit svårare att ha utbildningsmässor, prova-på dagar, studiebesök m.m. som kan leda till att fler individer blir intresserade av specifika yrkesutbildningar. I samband med att pandemin förväntas klinga av finns goda möjligheter att arbeta med olika rekryteringskoncept och att synliggöra arbetsmarknadens behov av arbetskraft. Nämnden kommer även se över arbetet med lärlingssystem. I arbetet med att pröva och utvärdera nya idéer kring kompetensförsörjning, rekrytering och inkludering har Integrationspakten en viktig roll. Förvaltningen kommer även arbeta för ökad samverkan med utbildningsförvaltningen, för att hitta svar på gemensamma utmaningar.

För att fler ska påbörja en yrkesutbildning behöver studievägledare, jobbcoacher, utbildningsanordnare och arbetsgivare utveckla samverkan och arbetssätt. Samverkan med Arbetsförmedlingen, och leverantörer, behöver också fungera väl för att fler arbetslösa ska anvisas till att studera i reguljär utbildning. För att utveckla branschsamverkan är nämndens pågående arbete tillsammans med regionen, Arbetsförmedlingen och branscher om regionala branschråd och Kompetensarena viktiga steg i rätt riktning.

Kompetensutveckling av medarbetare i staden

Det finns vidare ett behov av kompetensutveckling för befintlig personal i staden, både när det gäller yrkeskunskaper och svenska språket. Det gäller inte minst inom äldreomsorgen. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) prognostiserar att välfärden behöver öka med 132 000 personer under perioden 2019-2029 och utöver det tillkommer 340 000 pensionsavgångar, om ingenting förändras. Störst behov finns inom äldreomsorgen. Anställda med utländsk bakgrund är en viktig del av välfärden. Nästan vart tredje vårdbiträde och undersköterska som arbetar i äldreomsorgen nationellt har utländsk bakgrund. Flera arbetsgivare har höjt kraven på språknivå, exempelvis så kräver regionen svenska som andraspråk 1 (SVA 1) för att ta emot elever som vill göra APL.

Därtill blir den 1 juli 2023 undersköterska en skyddad yrkestitel och med krav om att minst 80 procent av personalen ska vara utbildad. Kompetenskravet är en höjning av tidigare krav och därmed har utföraren fram till den 1 januari 2024 på sig att kompetensutveckla befintlig personal. Ändringarna innebär sannolikt ytterligare behov av kommunal vuxenutbildning och ökat behov av att kunna validera befintliga kunskaper. Det finns ett behov av att se över och utveckla nämndens arbete med validering. Från 1 januari 2023 införs även en skyldighet för huvudmannen för komvux att se till att en elev som behöver validering erbjuds det. Det finns avsatta statsbidrag för detta ändamål (60 mnkr totalt).

Nämndens vuxenutbildning i egen regi har erfarenhet av att ta fram skräddarsydda utbildningspaket för vård- och omsorgspersonal och förskolepersonal med behov av yrkes- och/eller svensk kunskaper. Förvaltningen har även pågående dialog och projekt med äldreförvaltningen, utbildningsförvaltningen och stadsdelar om språkutbildning för arbetsplatser inom äldreomsorg och förskola. För att kunna planera och genomföra insatser som ger bra effekt behövs en tydlig strategi inom staden som tydliggör vad staden vill uppnå när det gäller medarbetares språkkompetens och på vilket sätt respektive nämnd bidrar för att höja den.

Arbetsmarknadsförvaltningen ser med fördel ett utökat uppdrag för att ta fram en mer långsiktig strategi tillsammans med äldreförvaltningen och stadsdelsförvaltningar för att utveckla utbildningar som riktar in sig på just de yrkes- och språkkunskaper som behövs för befintlig personal. Vidare behövs utbildning för hela arbetsplatsen i hur de kan arbeta med språkutveckling. Exempelvis kan det handla om språkombud eller andra språkstödande funktioner på arbetsplatser, ökad medvetenhet hos chefer om hur stöttning av en persons språkutveckling kan gå till samt handledning i att omsätta sådana kunskaper i praktiskt genomförande.

Yrkesväxling och nytt omställningsstudiestöd för vuxna i arbetslivet

Parallellt med stor efterfrågan på vissa yrkesutbildningar finns det flertal yrken där efterfrågan kommer att försvagas och därför kommer det finnas stora behov av yrkesväxling även för personer som idag har arbete. Coronapandemin har också accelererat arbetsmarknadens strukturomvandling, såväl inom välfärden som näringslivet.

Riksdagen ska under våren besluta om ett nytt offentligt omställningsstudiestöd som förväntas träda i kraft 30 juni 2022. Stödet syftar till att förbättra förutsättningarna för vuxna att finansiera studier som kan stärka deras framtida ställning på arbetsmarknaden med beaktande av arbetsmarknadens behov. Yrkesaktiva ges i så fall möjlighet att studera upp till 44 veckor (motsvarande ett år) och stödet föreslås motsvara 80 procent av personens lön. Men det finns ett maxbelopp. Omställningsstudiestödet kommer troligen bidra till ökad efterfrågan av stadens kommunala vuxenutbildning och yrkeshögskoleutbildningar.

En förutsättning för vuxenutbildningens kvalitet är att kunna rekrytera lärare. Skolverkets rekryteringsprognos från december 2021 visar att det kommer att vara fortsatt brist på behöriga lärare fram till 2035. Även om det totala behovet av lärare beräknas minska något, i jämförelse med prognosen 2019, kommer det att behöva rekryteras ett stort antal lärare under den kommande perioden. Framför allt för att ersätta lärare som går i pension. Störst är rekryteringsbehoven de närmaste fem åren, framförallt inom förskola och grundskola. Behoven är inte lika stora inom vuxenutbildningen men Skolverket konstaterar samtidigt att det är svårt att bedöma kommande behov inom komvux bland annat på grund av förändringar i migration. Hälften av landets totala rekryteringsbehov finns i de tre storstads länen. Störst obalans mellan det beräknade antalet examinerade och examinationsbehovet bedöms för yrkeslärare. Det beror delvis på att många yrkeslärare lämnar skolan samt att bristen redan idag är betydande på denna lärarkategori och att ersättningsrekryteringen för visstidsanställda yrkeslärare är stor. Behovet av speciallärare och specialpedagoger väntas också öka i samtliga skol- och verksamhetsformer.

Ökningen av de i arbetsför ålder ska täcka hela arbetsmarknadens ökade behov av arbetskraft vilket innebär att det kommer bli ökad konkurrens om arbetskraft. Att ta tillvara och utveckla befintliga medarbetares kompetens kommer att vara avgörande framöver, liksom ett strategiskt arbete med omställning. Inte minst kommer det att krävas en omställning av kompetens till äldreomsorgen.

2.4.5 Ny upphandling behöver påbörjas

Avtalen med externa anordnare av vuxenutbildning löper på högst fyra år, vilket innebär att en ny upphandling behöver påbörjas under planperioden. Erfarenheterna av nuvarande avtal och undervisningsformer liksom efterfrågan av nya former, som fjärrundervisning, kommer att utvärderas inför kommande upphandling. En förnyad analys av aktuella former för anskaffning av utbildning behöver genomföras. I budget för 2022 har nämnden i uppdrag att utvärdera vuxenutbildningens utbud i egen respektive upphandlad regi inför kommande avtalsperiod och utreda en modell med auktorisation av hela eller delar av vuxenutbildningen med bibehållen tillsyn och uppföljning”.

Sammanfattande ekonomisk analys

Nämndens resultat för 2021 avvek positivt mot budget främst beroende på pandemirelaterade orsaker. Exempelvis retroaktivt statsbidrag på drygt 43 mnkr avseende 2020 för vuxenutbildningen, ersättning för sjuklönekostnader och sänkta arbetsgivaravgifter för unga samt att planerade insatser inte kunnat genomföras fullt ut på grund av pandemin. Dessutom avtog antalet sökande till vuxenutbildningen under sista kvartalet, vilket innebar att de medel avseende ökade prestationer på 213 mnkr, som begärdes i tertiärrapport 2, inte fullt ut användes.

Nämndens planering för den kommande perioden bygger på analyser av effekterna av pandemin och dess konsekvenser främst för utvecklingen på arbetsmarknaden. Under pandemin har personer med kort utbildning och svag ställning på arbetsmarknaden identifierats som särskilt utsatta grupper i behov av förstärkt stöd. Det handlar bland annat om unga utanför arbete och studier, personer med funktionsnedsättning, nyanlända och kortutbildade. Trots sysselsättningsuppgången efter pandemins första fas och återgången till mer normala arbetslöshetssiffror fortsätter Sverige att befinna sig i en lågkonjunktur och en växande långtidsarbetslöshet.

De mest utsatta grupperna på arbetsmarknaden utgör huvudmålgruppen för nämndens verksamheter. Effekterna av pandemin och dess påverkan på arbetsmarknaden innebär därmed att en stor del av nämndens målgrupper generellt fått en än mer utsatt situation på arbetsmarknaden. Om staden vill kompensera för detta förändrade läge bedöms detta kräva både utvecklade arbetssätt och ytterligare samverkan med andra aktörer som kan bidra. Men det kommer också att kräva utökade resurser. Nämndens planeringsunderlag tar därför höjd för ett ökat behov av stöd och insatser. Alternativet är en tydlig prioritering av vilka grupper eller insatser som bedöms mest angelägna, givet situationen på arbetsmarknaden.

Innovation och verksamhetsutveckling genom digitalisering bidrar till såväl nya möjligheter som förändrade förväntningar på förvaltningen och från förvaltningens målgrupper. Även om verksamhetsutveckling genom digitalisering på sikt förväntas bidra till effektiviserade och förbättrade arbetssätt samt ökad och förbättrad tillgänglighet och service, så innebär det i ett inledande skede kostnadsökningar för verksamheten. Kostnader för utvecklingsprojekt inom digitalisering specificeras i samband med att arbete med respektive projekt påbörjas och behovskartläggning och bedömning om omfattning är klar, vilket innebär att det över en treårsperiod är svårt att specificera.

Drift

Arbetsmarknadsnämndens underlag till budget för 2023-2025 är baserat på kommunfullmäktiges budget för 2022. Beräkningarna utgår från prisnivån 2022 och finns redovisade i bilaga.

Under planeringsperioden beräknas pris- och löneökningarna uppgå till cirka 27,0-30,0 mnkr/år under planperioden.

För 2023 prognostiseras volymökningar inom nämndens målgrupper med totalt 3,1 mnkr, vilket är en följd av ökade volymer inom vuxenutbildningen. Volymen för KAA (kommunala aktivitetsansvaret) förväntas ligga på samma nivå som 2022.

Om nämnden ska kunna genomföra utvecklingsinsatser som arbetsmarknadsförvaltningen har identifierat behövs budgettillskott med 22,3 mnkr år 2023 enligt följande:

Jobbtorg Stockholm: 2,1 mnkr för implementering av projektet Bron, 3,5 mnkr för utökat uppdrag till följd av implementeringen av strategin, 3,2 mnkr för implementering av projektet Studiesluss, 0,9 mnkr för implementering av projektet DEV, 4,5 mnkr för Stocket Återbruk, 2,6 mnkr för insatser för personer som lämnat kriminaliteten samt 2,0 mnkr för flytt av Jobbtorg Skärholmen.

Vuxenutbildning Stockholm: 1,3 mnkr för implementering av Hållbar etablering inom Etableringscentrum.

Förvaltningsgemensamt: 2,0 mnkr för samverkan inom Finsam samt 0,2 mnkr för utveckling av CRM Feriejobb systemet.

Förvaltarenheten bildades 1 januari 2022. Arbetsmarknadsförvaltningen avropar under 2022 de faktiska kostnaderna för Förvaltarenheten från SLK. Från och med 2023 behöver nämnden tillföras budgetmedel för Förvaltarenheten.

3.1.1 Jobbtorg Stockholm

Kommunala aktivitetsansvaret, KAA

En av insatserna inom KAA är möjlighet för ungdomar under 20 år att studera vid den kommunala vuxenutbildningen. För 2019, 2020, respektive 2021 ansökte och beviljades nämnden budgetjusteringar för extra kostnader för gymnasieungdomar som läser inom vuxenutbildningen, och nämnden förutsätter att tillskottet kommer att gälla även under 2022 och planperioden 2023-2025. Om kommunfullmäktige gör en annan bedömning måste kostnaderna ersättas via budgetjustering i kommunfullmäktiges budget.

Studiesluss - implementering

Nämnden bedriver projektet "Studiesluss" med hjälp av medel från stadens sociala investeringsfond. Målgruppen är ungdomar som bedöms ha en lång väg tillbaka till skolan och har psykisk ohälsa, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och hemmasittarproblematik. Projektet fungerar som en brygga för att underlätta återinträde i gymnasiet och har redan visat på väldigt goda resultat. För implementering av projektet som avslutas våren 2023 finns resursbehov om 3,2 mnkr motsvarande fyra tjänster under 2023 samt 3,2 mnkr per år för 2024-2025.

Utökat uppdrag till följd av implementeringen av arbetsmarknadsstrategin

Arbetsmarknadsstrategin definierar vilka målgrupper som kan ta del av stadens arbetsmarknadsinsatser. Det omfattar målgrupper som inte har försörjningsstöd men har kontakt med enheter inom stadens stadsdelsförvaltningar såsom socialpsykiatri eller LSS. Från dessa grupper prognostiseras ett större inflöde till jobbtorgen under planperioden och det finns därmed ett behov av att utöka verksamheten.

Resursbehovet kopplat till denna utveckling ligger, enligt nämndens bedömning, på 3,5 mnkr motsvarande fem tjänster under 2023 samt 3,5 mnkr per år för 2024-2025.

Bron - implementering

Arbetsmetoden i projekt "Bron" har visat sig vara ett effektivt sätt att ge stöd i övergångar till arbete som alternativ till daglig verksamhet. För att kunna fortsätta det arbetet i samverkan med gymnasiesärskolan finns ett resursbehov om 2,1 mnkr motsvarande tre tjänster under 2023 samt 2,1 mnkr per år för tre tjänster under 2024-2025.

DEV

Projektet DEV riktar sig till en särskilt utsatt grupp unga som har hamnat i utanförskap samt ungdomar med aktivitetsersättning. Deltagandet i projektet ger möjlighet till ungdomarna att fördjupa sina kunskaper och eller prova något nytt. Projektet implementerades delvis under 2021 och för att implementera insatsen i sin helhet finns ett resursbehov om 0,9 mnkr under 2023 samt 0,9 mnkr per år under 2024-2025.

Stocket Återbruk

Stocket Återbruk skapar möjligheter för stadens verksamheter att återanvända möbler och inventarier och på detta vis erhålla en hållbar miljö och ekonomi. I takt med att stadens ambitioner gällande återbruk och cirkularitet har ökat, har allt fler nämnder och bolag tagit hjälp av Stocket Återbruk i sitt klimatomställningsarbete. Det har i sin tur skapat ett ökat behov av mellanlagringsutrymme, men även ökade möjligheter att återanvända möbler. För att kunna fortsätta utveckla verksamheten med ökat fokus på återbruk och ReMake av möbler, behövs ytterligare resurser för lokal och personal om 4,5 mnkr för 2023 samt 4,5 mnkr per år avseende 2024-2025.

Stöd till personer som lämnat kriminaliteten

Ett särskilt team med coacher, studie- och yrkesvägledare, samt IT-pedagog har under 2021 tagit emot personer som lämnat gängkriminaliteten från stadens och Fryshusets avhopparverksamheter. Arbetet med avhoppare har utvecklats inom ramen för Jobbtorg Stockholms ordinarie verksamhet, men om arbetet ska vidareutvecklas och utökas för att kunna ta emot fler avhoppare behövs 2,6 mnkr motsvarande 4 tjänster under 2023 samt 2,6 mnkr per år för 2024-2025.

Flytt Jobbtorg Skärholmen

Som en följd av den lokalrotation som planeras tillsammans med utbildningsförvaltningen där Jobbtorg Skärholmen och Vuxenutbildning Söderort ingår, beräknas Jobbtorg Skärholmen få ökade hyreskostnader under 2023 med 1,0 mnkr samt 1,0 mnkr per år för 2024-2025, samt ytterligare 1,0 mnkr under 2023 för flyttkostnader.

3.1.2 Vuxenutbildning Stockholm

Volymerna inom vuxenutbildningen påverkas främst av befolkningsutveckling, invandring och konjunkturläget. Konjunkturavmattningen med anledning av pandemin har ökat efterfrågan på vuxenutbildning och då främst på gymnasial nivå. Bedömningen är en fortsatt efterfrågeökning på gymnasial vuxenutbildning de närmaste åren, medan efterfrågan på sfi förväntas minska något. Händelseutvecklingen i Ukraina kan komma att förändra detta. Totalt motsvarar volymförändringarna 3,1 mnkr mellan 2022 och 2023.

Prognos heltidsstuderande 2023- 2025	2023	2024	2025
Sfi	9 800	9 600	9 400
Särskild sfi	600	700	800
Grundläggande vuxenutbildning	2 800	2 750	2 700
Gymnasial vuxenutbildning	8 600	8 700	8 800
Komvux som särskild utbildning	220	220	220

Etableringscentrum

I kommunfullmäktiges plan för budget 2023 är 2,6 mnkr avsatta för ökade kostnader till följd av helårseffekt av implementering av projektet Hållbar etablering. Nämndens konstaterar att implementeringen kommer kosta ytterligare 1,3 mnkr, det vill säga totalt 3,9 mnkr.

3.1.3 Förvaltningsgemensamma utvecklingsmedel

Feriejobb i näringslivet

I budgeten för 2021 finns 3,0 mnkr avsatta för feriejobb i näringslivet. Nämndens bedömning är att den satsningen bör kvarstå för åren 2023, 2024 samt 2025.

Utveckling av CRM Feriejobb systemet

För att förbättra servicen till ungdomarna bedömer nämnden att systemet CRM Feriejobb och e-tjänsten som är kopplad till det behöver utvecklas. Utvecklingsarbetet innefattar två steg, en förstudie och behovsanalys under 2023, samt utveckling av systemet under 2024, förutsatta att förstudien bekräftar behovet av utveckling. Nämndens bedömning är att kostnaderna för ett sådant utvecklingsarbete är 0,2 mnkr under 2023 för förstudien och 1,0 mkr under 2024 för utvecklingsarbetet.

Finsam

Samordningsförbundet Stockholms stad, FINSAM, är ett finansiellt samordningsförbund inom rehabiliteringsområdet. Förbundet bildades 2016 och ägs av Stockholms stad, Försäkringskassan, Region Stockholm och Arbetsförmedlingen. Försäkringskassan ska bidra med hälften av medlen till den finansiella samordningen och Stockholms stad och Region Stockholm bidrar med vardera en fjärdedel.

Samverkan genom Samordningsförbundet Stockholm stad kompletterar ordinarie verksamheter, bidrar till metodutveckling och skapar en struktur för att överbygga de glapp som finns mellan parternas ansvar och kompetensområden. För att kunna fortsätta med samverkan finns resursbehov om 2,0 mnkr för 2023 samt 2,0 mnkr per år avseende 2024 och 2025.

Investeringar

Nämndens uppskattade behov av investeringsbudget för 2023 uppgår till 7,0 mnkr, främst till följd av kommande behov av lokalanpassningar för de planerade flyttarna av Vuxenutbildning Söderort och Jobbtorg Skärholmen. Resterande år inom planperioden bedöms investeringsbehovet uppgå till 4,0 mnkr.

Lokalförsörjningsplan

Sammanfattning

Arbetsmarknadsförvaltningens kärnverksamhet är indelad i två avdelningar: Vuxenutbildning Stockholm och Jobbtorg Stockholm. Dessa två avdelningar använder majoriteten av förvaltningens lokalbestånd som omfattar 41 hyresavtal (23 adresser) som omfattar cirka 51 140 kvm och en hyra om ca 95,2 mnkr.

Under planperioden bedöms den totala hyreskostnaden komma att öka med cirka 3,5 procent mellan 2022-2023, för att sedan ligga still under planperioden. Detta på grund av flytt av huvudkontoret, ny lokal för stockholmsvårdar samt kommande flyttar (se nedan).

Vuxenutbildning Söderort planerar att flytta från Vårbergsskolan vid Vårholmsbackarna 100 till Ekholmsvägen 32, där Jobbtorg Skärholmen nu finns. Bakgrunden är utbildningsförvaltningens förfrågan att få ta över Vårbergsskolan. Genom övertagandet möter staden ökande elevantal, utan att behöva bygga ny skola. Vuxenutbildning Söderort är positiv, då flytten till Ekholmsvägen 32 innebär mer adekvata lokaler. Som konsekvens behöver även Jobbtorg Skärholmen flytta till nya lokaler, något som de är positiv till, då nuvarande lokaler är överdimensionerade. Sökande efter lokaler har redan påbörjats.

Planeringsförutsättningar

Verksamheternas lokalbehov inom arbetsmarknadsnämnden påverkas i stor utsträckning av omvärldsfaktorer såsom läget på arbetsmarknaden, konjunkturen, arbetslöshet, befolkning och migrationsströmmar. Vidare är kommunernas roll i utbildnings- och arbetsmarknadspolitiken en avgörande faktor för vilken utveckling som sker inom verksamheterna.

Som ett led i effektiviseringsarbetet arbetar förvaltningen för en bättre lokalsamordning, bland annat genom att samlokalisera olika verksamheter. Översynen av lokalbeståndet och lokalbehovet pågår löpande.

En utmaning i lokalförsörjningen är att nämnden bedriver externt finansierade projekt, vilket innebär att lokalbehovet varierar över tid.

Bedömd hyreskostnadsutveckling

Arbetsmarknadsförvaltningen bedömer att den totala hyreskostnaden kommer att öka med cirka 3,5 procent mellan 2022-2023, för att sedan ligga still under planperioden.

Ökningen beror bl.a. på att arbetsmarknadsförvaltningens huvudkontor kommer att flytta till nya lokaler i Palmfelt center, Palmfeltsvägen 5, vid halvårsskiftet 2022. Flytten, och därmed samlokaliseringen med serviceförvaltningen, innebär ökade hyreskostnader för arbetsmarknadsförvaltningen medan den innebär sänkta hyreskostnader för serviceförvaltningen. Totalt sett innebär denna samlokalisering lägre hyreskostnader för staden.

Utöver detta planerar Jobbtorg Skärholmen att flytta från sina nuvarande lokaler till nya lokaler i Skärholmen. De nuvarande lokalerna på Ekholmsholmsvägen 32 byggs om så att Vuxenutbildningen Söderort kan flytta till denna adress och därmed flytta ut från de nuvarande lokalerna på Vårbergsskolan. Detta möjliggör för utbildningsförvaltningen att flytta från Söderholmsskolan, vilket möter prognosen om ökat elevantal och undviker att en ny skola behöver byggas. För arbetsmarknadsförvaltningen innebär detta ombyggnationskostnader på Ekholmsholmsvägen 32 med cirka 5 mnkr, vilka bedöms kunna läggas på hyreskostnaden under kontraktstiden.

Förvaltningen bedömer i övrigt att inga större förändringar av den totala hyreskostnaden kommer att ske under planeringsperioden. Framtida omförhandlingar av hyresavtal kan dock innebära en merkostnad som kalkylen inte räknat med.

Samverkan

Arbetsmarknadsförvaltningens huvudkontor flyttar vid halvårsskiftet till nya lokaler i Palmfelt center och kommer där att samlokaliseras med serviceförvaltningen. Flytten innebär en högre hyreskostnad för arbetsmarknadsförvaltningen, men en minskad kostnad för serviceförvaltningen. Totalt sett innebär denna samlokalisering sänkta hyreskostnader för staden. Dessutom förväntas en effektivisering kunna göras genom att förvaltningarna bland annat får en gemensam internservice.

Verksamheten Fokus Unga på Gustavslundsvägen 145 har ändrat lokalens utformning till aktivitetsbaserade arbetsplatser för att skapa en större flexibilitet.

Under sommaren 2021 har verksamheten AIM flyttat in i lokalerna på Träskolevägen 17 och samlokaliseras med verksamheterna Jobbtorg Insatser. Arbetsplatserna har således förtätats och effektiviserats samt en del mindre anpassningar har genomförts.

ESF-projektet Hållbar etablering och enheten Etableringscentrum har sedan maj 2021 flyttat in i lokaler på Medborgarplatsen 25 och samlokaliseras med Socialförvaltningen.

Kommunal verksamhet - annan än pedagogisk verksamhet

Nuläge 31 januari 2022

Arbetsmarknadsförvaltningen har per den 31 januari totalt 41 hyresavtal som omfattar cirka 51 140 kvm och en hyra om ca 95,2 mnkr. Av dessa avtal rör 32 lokaler, fyra förråd, fyra garage och ett arrendeavtal. Avtalen är utspridda på 23 olika adresser.

4.5.1.1 Administrativa lokaler

Arbetsmarknadsförvaltningens huvudkontor flyttar vid halvårsskiftet in i nya lokaler i Palmfelt center och kommer där att dela vissa ytor med serviceförvaltningen. Flytten innebär att huvudkontoret kommer att gå från arbete i kontorsrum till ett aktivitetsbaserat arbetssätt i kontorslandskap, vilket bidrar till bättre flexibilitet och anpassning utifrån nya digitala arbetssätt. Det innebär också en större tillgång till mötesrum som täcker det behov som förvaltningen har för möten och utbildningar. Samlokaliseringen med serviceförvaltningen förväntas bidra till flera positiva effekter, både för respektive förvaltning och till staden i sin helhet, bland annat genom lägre hyreskostnad.

Fastighetsägare är Atrium Ljungberg. Serviceförvaltningen innehar huvudavtal med fastighetsägaren och en överenskommelse om uthyrning mellan serviceförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen har tecknats. Överenskommelsen mellan förvaltningarna löper från och med 2022-06-30 till och med 2026-06-30.

Utifrån ovanstående bedöms de kommande tre årens behov gällande administrativa lokaler för huvudkontoret vara hanterat.

4.5.1.2 Jobbtorg Stockholm

Storforsplan 36, Jobbtorg Farsta

Fastighetsägare är Farsta Centrum HB. Avtal löper fr.o.m. 2022-02-01 t.o.m. 2025-01-31. Lokalerna är bra men har visst upprustningsbehov.

Gustavslundsvägen 145, Fokus Unga

För att skapa en större flexibilitet har lokalens utformning förändrats till aktivitetsbaserad arbetsplats.

Med tanke på den ombyggnad som sker i området Alviks strand kan det bli aktuellt med en flytt från lokalen. Det finns dock en osäkerhet när i tiden det kan bli aktuellt.

Danmarksgatan 32, Jobbtorg Unga Kista NY lokal

Verksamheten flyttade in i lokalen på Danmarksgatan 32, juli 2021 med cirka ett års försening p.g.a. pandemin. Verksamhetens tidigare lokaler i angränsande lokaler och på samma adress är uppsagda och har återlämnats till fastighetsägaren Citycon.

Ekholmsvägen 34, Jobbtorg Skärholmen

Fastighetsägare är Castellum Stockholm AB. Avtalet löper fr.o.m. 2016-12-01 t.o.m. 2026-11-30.

Lokalerna på Ekholmsvägen är överdimensionerad för Jobbtorg Skärholmens verksamhet. Då Vuxenutbildning Söderort har bett att få ta över nuvarande lokaler, planerar Jobbtorg Skärholmen att flytta till mer adekvata lokaler närmare Skärholmens centrum,

I flyttkedjan ingår även utbildningsförvaltningen, som gjort en förfrågan om övertagande av Vårbergsskolan, Vuxenutbildning Söderorts nuvarande lokaler. Genom övertagandet kan utbildningsförvaltningen möta ökande elevantal, utan att staden behöver bygga en ny skola. Vuxenutbildning Söderort är positiv till att flytta sin verksamhet, då det innebär möjlighet mer adekvata lokaler, närmare Jobbtorg Stockholm.

Fraktflygargatan 16, Jobbstart Stocket

Verksamheten Stocket behöver utöka sina lokaler för återbruk av möbler och annat material.

Trädskolevägen 17, lokal för samverkan för VO Jobbtorg och VO Insatser

Under sommaren 2021 har verksamheten AIM flyttat in i lokalerna. Arbetsplatserna har således förtätats och effektiviserats samt en del mindre anpassningar har genomförts. Lokalerna på Åsögatan 115, där verksamheten tidigare bedrevs är uppsagda och har återlämnats till fastighetsägaren, Stalands fastigheter AB.

4.5.1.3 Vuxenutbildning Stockholm**Blekingegatan 55, Campus Åsö**

Fastighetsägare är SISAB. Arbetsmarknadsförvaltningen genom Campus Åsö och Utbildningsförvaltningen genom Åsö grundskola och ESS gymnasiet bedriver verksamhet i byggnaden.

Arbetsmarknadsförvaltningen hyr totalt ca 23 729 kvm av fastighetsägaren SISAB, varav Campus Åsö 17 362 innehar kvm, vilket är den överlägset största lokalen som arbetsmarknadsförvaltningen har. Utbildningsförvaltningen hyr lokaler både direkt av SISAB och i andrahand av arbetsmarknadsförvaltningen.

Lokalerna som nyttjas av Campus Åsö, inkluderar grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning samt yrkeshögskola och till en begränsad del sfi.

Kommunfullmäktige gav 2016 arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att, i samarbete med utbildningsnämnden, utreda förutsättningarna för att skapa ett sammanhållet vuxencampus inom staden. Förvaltningens förslag om ett vuxencampus på Åsö byggde på en samlokalisering och integrering av skolor i egenregi med en kärna av komvux inklusive sfi. Vidare föreslogs att stöd till eleverna för att komma till jobb.

För att fortsätta utvecklingen mot ett vuxencampus skulle arbetsmarknadsförvaltningen behöva få tillgång till hela lokalytan på Blekingegatan 55. På så vis kan sfi och Jobbtorg inkluderas i en gemensam verksamhet, som kan erbjuda sammanhållna utbildnings- och

arbetsmarknadsinsatser på centralt belägna lokaler. På sikt kan även Komvux Rosenlund inkluderas. Det skulle ytterligare öka möjligheterna för elever att gå mellan särskild utbildning och grundläggande och gymnasial komvux och därmed uppfylls intentionen med den förändrade lagstiftningen som innebär att särskild utbildning sedan 1 juli 2020 är en del av komvux och ingen egen skolform. Vidare finns fördelen att kunna ha en växande yrkeshögskola kvar i lokalerna. Stadens lokaler kan därmed nyttjas mer effektivt.

Medborgarplatsen 25, Hållbar etablering/Etableringscentrum Ny lokal 2021

ESF-projektet Hållbar etablering och enheten Etableringscentrum har sedan maj 2021 flyttat in i lokaler som socialförvaltningen hyr på Medborgarplatsen 25.

Hållbar etablering och Etableringscentrum drivs i nära samverkan med Socialförvaltningens Intro Stockholm. Lokalsamverkan sker på Medborgarplatsen 25 på våningsplan 7 (publika ytor) och på våningsplan 8 kontorsdel. Socialförvaltningen innehar huvudavtal med fastighetsägaren och en överenskommelse om uthyrning mellan socialförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen har tecknats.

Fastighetsägare är Fastighets AB Balder. Arbetsmarknadsförvaltningen hyr i andra hand av socialförvaltningen. Överenskommelse om uthyrning mellan socialförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen löper from 2021-05-01 tom 2024-12-31.

Rosenlundsgatan 52-54 Komvux Rosenlund NYA lokaler 2021

Komvux Rosenlund (tidigare Lärvox) har under flera års tid varit trångbodd på Rosenlundsgatan. Under sommaren 2021 har verksamheten flyttat in i tre nya lokaler tillsammans med flera två sfi-utbildningar och en kombinationsutbildning. Samlokaliseringen innebär synergieffekter för verksamheterna och större möjlighet för elever att gå mellan olika kurser. Vidare sker en effektivisering i och med att lokaler på Sandhamnsgatan 8 har avvecklats.

Vårholmsbackarna 100, Vuxenutbildning Söderort

Vuxenutbildning Söderort planerar att under planperioden flytta från Vårbergsskolan vid Vårholmsbackarna 100 till Ekholmsvägen 34, där Jobbtorg Skärholmen nu finns.

Bakgrunden är att utbildningsförvaltningen har efterfrågat att få överta lokalerna i Vårbergsskolan, för att undvika behov av att bygga en ny skola. Med nuvarande elevprognos skulle övertagande innebära att en av tre planerade skolor inte skulle behöva byggas i staden.

Vuxenutbildning Söderort har tidigare undersökt möjligheter att flytta till Ekholmsvägen 34. Bedömningen är att det skulle fungera bra med en mindre ombyggnation och då innebära mer adekvata lokaler för skolan och ett läge i närheten av Jobbtorg Stockholm – något som väntas ge synergieffekter. Även Jobbtorg Skärholmen är positiv till att byta lokaler till lokaler närmare Skärholmens centrum, då nuvarande lokaler är överdimensionerade.

De tre flyttarna kommer att samplaneras mellan arbetsmarknadsförvaltningen och SISAB.

Lokalbehov för annan kommunal verksamhet

Det finns många faktorer som påverkar hur lokalbehovet för förvaltningen ser ut. Kommunernas roll i utbildnings- och arbetsmarknadspolitiken är en avgörande faktor för vilken utveckling som sker inom verksamheterna, därmed vilket lokalbehov som finns.

Ett uttalat önskemål finns från förvaltningen att planera för en utökad samverkan både verksamhets- och lokalmässigt för flera olika enheter som arbetar med närliggande målgrupp och frågeställningar. Det väntas ge många positiva effekter ur verksamhetssynpunkt, då flera professioner finns samlade på ett ställe. Även ur ekonomiskt hänseende är lokalsamverkan effektivt om samnyttjande innebär att behovet av lokalyta minskar och därmed även lokalkostnaderna.

Målsättningen är att skapa verksamhetslokaler i vilka verksamheterna kan förändras, växa respektive minska i olika omfattning över tid och som ger större möjligheter till samverkan med flera olika samarbetspartners.

4.5.2.1 Jobbtorg Stockholm

Inom Jobbtorg Stockholm påverkas lokalbehovet av antalet aspiranter och deltagare i verksamheterna. Ett av målen är att effektivisera lokalanvändandet genom att gå från cellkontor till aktivitetsbaserat kontorslandskap men också att samlokalisera Jobbtorgen med andra verksamheter för att på så sätt minska det totala lokalbeståndet. Faktorer som införandet av arbetsmetoden Supported Employment har bidragit till ett intensifierat arbete med de uppsökande uppdragen. Då stöd till aspiranter i allt större utsträckning ges direkt på praktik-/arbetsplatsen och eftersom en ökad mobilitet krävs för att nå ut till målgrupperna så passar aktivitetsbaserade lokaler bra för jobbtorgen. Pandemin har också möjliggjort för en större flexibilitet kring var arbetet förläggs. Jobbtorg Stockholm verkar inom närområdet och med det lokala näringslivet för att ge stöd till aspiranter, varför geografisk spridning över staden är önskvärd.

4.5.2.2 Vuxenutbildning Stockholm

För vuxenutbildningen påverkas behovet av lokaler främst av antalet studerande i egenregiverksamheterna.

Under tidigare år har volymerna inom vuxenutbildningen ökat, bedömningen är att ökningen avtar inom olika enheter. Under pandemin har distansundervisningarna ökat samtidigt har undervisningarna i klassrum minskat. Efter att restriktionerna har släppt är det möjligt att elevernas behov av klassrumsundervisning kan komma att öka.

Avgörande för lokalbehovet är i vilken grad elevantalet söker klassrum/distans.

I nuvarande lokalbestånd för Vuxenutbildning Stockholm finns lokaler med eftersatt standard och lokaler som inte är optimala för verksamheten till exempel hybridundervisning (klassrumsundervisning där vissa elever deltar i klassrum och vissa via videolänk) .

Planerade lokalförändringar för år 2023-2030 (första planeringsperioden)

Lokaler som har sagts upp eller planeras att sägas upp:

- Livdjursgatan 4, förvaltningens huvudkontor, är uppsagd och hyresavtalet löper t.o.m. 2022-06-30. Huvudkontoret flyttar vid halvårsskiftet in i nya lokaler på Palmfeltsvägen 5.
- Vårholmsbackarna 100, planeras övertas av utbildningsförvaltningen under planperioden.

Lokaler som planeras tillkomma:

- Ny lokal för Jobbtorg Skärholmen
- Ny lokal för stockholmsvärdar

Planerade lokalförändringar för åren 2031-2040 (andra planeringsperioden)

Verksamheternas lokalbehov påverkas i stor utsträckning av omvärldsfaktorer såsom läget på arbetsmarknaden, konjunkturen, arbetslöshet, befolkning och migrationsströmmar. Vidare är kommunernas roll i utbildnings- och arbetsmarknadspolitiken en avgörande faktor för vilken utveckling som sker inom verksamheterna.

Antal elever som läser sfi är starkt kopplat till migrationsströmmar, vilket påverkar lokalbehovet. Hur lokalbehovet kommer att se ut om 10-20 år framöver är svårt att förutse, då det styrs av yttre faktorer som nämnden inte har rådighet över.

Enligt befolkningsprognos från 2021 ("Statistik om Stockholm – Befolkningsprognos 2021", Sweco Society) kommer antalet 20-64-åringar att öka till år 2030. En fortsatt uppåt trend inom denna befolkningsgrupp efter år 2030 kan leda till ett ökat lokalbehov.

Behovet av att byta yrke bedöms fortsätta öka i framtiden på grund av arbetsmarknadens strukturomvandling och en ökad pensionsålder. Vissa yrken kommer att försvinna och andra tillkomma, detta medför sannolikt volymökningar inom yrkesutbildningarna samt enstaka kurser inför universitetsstudier.

Antalet ungdomar i gymnasieåldern, 16-19 år, prognostiseras öka kraftigt de kommande tio åren. En fortsatt ökning inom gruppen efter år 2030 kommer troligtvis att innebära ett ökat antal ungdomar som omfattas av KAA. Var dessa ungdomar kommer att befinna sig i staden och hur behovet av stöd kommer att se ut bland dem kan också komma att påverka lokalbehoven.

Vidare påverkas arbetslösheten och utvecklingen inom försörjningsstöd av både konjunktur och kompetensförsörjningsbehov på arbetsmarknaden. I takt med att arbetsmarknaden ställer allt högre krav på kompetens, kan allt fler framöver komma att hamna i långtidsarbetslöshet. Det innebär i sin tur att insatser från både Vuxenutbildning Stockholm och Jobbtorg Stockholm kan komma att behöva ges till fler inom både befintliga och nya målgrupper med ett ökat lokalbehov som följd.

Karina Uddén
arbetsmarknadsdirektör

Karin Eriksson-Beck
biträdande förvaltningschef

Fredrik Bister
ekonomichef

Amanda Broman
administrativ chef

Kristian Kindstedt
hr- och
kommunikationschef

Anders Nordborg
utvecklingschef

Christina Wattjersson
avdelningschef
Jobbtorg Stockholm

Anna Saldeen Jonsson
avdelningschef
Vuxenutbildning Stockholm

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Gunilla Christina,Wattjersson	2022-03-09
Amanda,Broman	2022-03-09
Anna Alexandra Eira Elisabeth,Saldeen Jonsson	2022-03-09
Birgitta Karina,Uddén	2022-03-09
Jan Fredrik,Bister	2022-03-09
Karin Helena,Bech	2022-03-09
Kristian,Kindstedt-Stjärnström	2022-03-09
Nils Anders,Nordborg	2022-03-09